

Zápisnica

**z ustanovujúceho zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva,
národnostné menšiny a rodovú rovnosť**

Úrad vlády SR, Bratislava, 12. apríla 2011, 09.00 hod., miestnosť č. 004

Prítomní (vrátane zúčastnených v zastúpení ospravedlnených členov rady): vid' podľa prezenčnej listiny.

Ospravedlnení: Kateřina Benešová, Úrad Žilinského samosprávneho kraja; Alexander Brösl, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Program rokovania:

1. Otvorenie.
2. Návrh rokovacieho poriadku Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.
3. Návrh na zmenu štatútu Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.
4. Návrh plánu činnosti Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.
5. Schválenie štatútu Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny.
6. Informácia o pripravovanej Analytickej správe o činnosti a postavení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v kontexte inštitucionálnej ochrany ľudských práv v SR.
7. Informácia o záveroch okrúhleho stola organizovaného Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím v SR o implementácii a monitoringu Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.
8. Prehľad aktuálnych medzinárodných ľudsko-právnych záväzkov Slovenskej republiky v kontexte odporúčaní medzinárodných monitorovacích orgánov.
9. Návrh na zriadenie medzirezortnej pracovnej skupiny zaoberajúcej sa problematikou inkluzívneho vzdelávania rôznych cieľových skupín.
10. Informácia o Rámci EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov.
11. Informácia o vyhlásení roka 2012 za Európsky rok aktívneho starnutia a medzigeneračnej solidarity.
12. Rôzne.
13. Záver.

Zápis

1. Otvorenie

1/ Podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny Rudolf Chmel privítal všetkých zúčastnených a otvoril ustanovujúce zasadnutie Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“), ktorej štatút bol schválený na rokovaní vlády SR dňa 2. marca 2011.

2/ Konštituovaním rady došlo zároveň k transformovaniu doposiaľ existujúcich poradných orgánov vlády SR pôsobiacich v oblasti ľudských práv a podpory občianskej spoločnosti s cieľom zracionalizovať štruktúru a zefektívniť činnosť uvedených mechanizmov. Poradné orgány boli transformované na nasledovné výbory: Výbor pre národnostné menšiny a etnické

skupiny, Výbor pre mimovládne neziskové organizácie, Výbor pre seniorov, Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím, Výbor pre rodovú rovnosť, Výbor pre deti a mládež, Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania a Výbor pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie. Výbory budú mať v rade svojho zástupcu, ktorý bude reprezentovať dotknutú skupinu osôb alebo ľudskoprávnu oblasť, ktorá si vyžaduje zvýšenú ochranu. Na zasadnutie rady boli prizvaní tajomníci, resp. riaditelia sekretariátov transformovaných poradných orgánov, na činnosť ktorých majú výbory nadviazať. Na rokovanie boli v zmysle čl. 10. ods. 1 štatútu prizvaní aj reprezentanti organizácií a inštitúcií venujúcich sa oblasti výskumu, vzdelávania, výchovy v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania, ako aj oblasti predchádzania a eliminácie rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie.

3/ Rada je stálym poradným orgánom vlády SR, zakotveným v kompetenčnom zákone. Bude generálne posudzovať všetky základné otázky týkajúce sa oblasti ľudských práv, ktoré sa v najbližšom čase plánujú realizovať a bude vykonávať celoročnú priebežnú činnosť. Rada bude - okrem iného - zaujímať stanoviská k vnútroštátnemu plneniu medzinárodných záväzkov SR v oblasti ochrany ľudských práv, predovšetkým záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných dohôd, vrátane súvisiacich opčných protokolov ratifikovaných SR a prerokúvať návrhy správ o ich plnení.

4/ Prioritne diskutovanou otázkou v súčasnosti je potreba inštitucionalizácie verejnej ochrany práv detí podľa Dohovoru o právach dieťaťa a ustanovenie kontaktného miesta pre vykonávanie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

5/ Podpredseda vlády SR predstavil program rokovania rady a vyzval členov rady k pripomienkovaniu a doplneniu programu v rámci bodu „Rôzne“.

2. Návrh rokovacieho poriadku Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Prítomní členovia rady jednohlasne schválili Rokovací poriadok rady (Uznesenie rady č. 1).

3. Návrh na zmenu štatútu Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

1/ Podpredseda vlády SR priblížil navrhované zmeny štatútu, ktoré sa týkajú návrhu na zvýšenie počtu významných odborníkov z teórie a praxe z oblasti ľudských práv zo šiestich na osem odborníkov z dôvodu väčšej garancie odbornosti a návrhu na zriadenie Výboru pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou v kontexte mediálneho, politického a spoločenského tlaku na istú zmenu, respektíve rekvalifikáciu pôvodne navrhovaného Výboru pre práva lesbických, gejev, bisexuálov a transgender osôb, ktorého zriadenie na rokovaní vlády SR dňa 2. marca 2011 neprešlo. Bolo odporúčané zaradiť túto agendu do niektorého z existujúcich výborov, predovšetkým do Výboru pre rodovú rovnosť.

2/ Vzhľadom na pretrvávajúci spoločenský, politický aj mediálny tlak a následné odporúčanie vlády SR, ktorá - keďže štatút rady už bol schválený - navrhla zaoberať sa témou na zasadnutí rady a vysloviť odporúčanie, podpredseda vlády SR sa rozhodol predložiť návrh na zmenu štatútu na ustanovujúcom zasadnutí rady.

3/ Výbor je sprostredkovateľom spoločenských objednávok vláde SR prostredníctvom podpredsedu vlády SR.

4/ Podpredseda vlády SR zdôvodnil predkladaný návrh na zmenu štatútu rady: Dňa 2. marca 2011 schválila vláda SR na svojom rokovaní (uznesením č. 158/2011) Štatút Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, podľa ktorého malo v rámci novovytvorenej rady pôsobiť 9 výborov zameraných na aktuálne témy v oblasti ľudských práv (napríklad: Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny, Výbor pre rodovú

rovnosť, Výbor pre mimovládne neziskové organizácie, atď.) Z týchto pôvodne navrhovaných 9 výborov v rámci rokovania vlády SR nebol schválený len jeden – Výbor pre práva lesieb, gejev, bisexuálov a transgender osôb. Paradoxne, práve táto skutočnosť už sama o sebe naznačuje reálnu potrebu vzniku odborného fóra na určitej úrovni, ktorým môže a má byť práve výbor rady venovaný problematike práv osôb s odlišnou sexuálnou orientáciou, a to nielen pre jeho primárne deklarované ciele, ale najmä za účelom postupného, no definitívneho odtabuizovania tejto témy v celej spoločnosti, vrátane úrovne vlády SR. Právo na rovnosť pred zákonom a ochranu pred diskrimináciou pre všetky ľudské bytosti predstavuje všeobecné právo uznané vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v početných dohovoroch OSN a ich opčných protokoloch, v (Európskom) dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v primárnych prameňoch práva Európskej únie a v mnohých ďalších medzinárodných právnych normách. Prax v SR je však niekedy odlišná. Na svete sú, žiaľ, vo veľkom počte stále zastúpené krajiny so všeobecne nízkym štandardom rešpektovania a ochrany ľudských práv, kde je iná než heterosexuálna orientácia nelegálna, a ako taká často krát spojená s ťažkými trestami. Slovenská republika sa však v žiadnom kontexte nemôže porovnávať s podobnými krajinami, keďže sa ako štát dobrovoľne zaradila, a neustálym pristupovaním k rôznym ľudskoprávnym dohovorom sa stále hlási ku krajinám, ktoré rešpektujú a podporujú najvyšší štandard presadzovania a ochrany ľudských práv. Mnohokrát však akoby nedochádzalo k jasnému uvedomeniu si celej škály záväzkov z nich vyplývajúcich. Témy ako sexuálna orientácia v kontexte práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, s tým úzko súvisiace registrované partnerstvá alebo manželstvá osôb rovnakého pohlavia, diskriminácia neheterosexuálnych osôb v rôznych oblastiach života a v spoločnosti, rôzne prejavy homofóbie a mnohé ďalšie problémy sa v SR ešte stále väčšinou len diskkrétne obchádzajú, prípadne sa neuznávajú ako relevantné témy spoločenského diskurzu. Napríklad vo vzťahu k otázke registrovaných partnerstiev si už niekoľko vlád vystačilo so zdôvodnením typu „spoločnosť na to nie je pripravená“, resp. „slovenská spoločnosť je konzervatívna“ a pod. Trendy vo vývoji spoločnosti však podľa rôznych prieskumov naznačujú pravý opak a spoločnosť sa za ostatné roky zdá byť vcelku dobre pripravená na absorbovanie tejto možno celkom zbytočne stabuizovanej a politicky znepríechodňovanej témy. Na záver zdôraznil odbornú ľudskoprávnú rovinu problematiky dodržiavania práv osôb s neheterosexuálnou orientáciou, ktorú musí byť vláda SR schopná správne vyhodnocovať a následne aplikovať pri svojej činnosti, a to vzhľadom na existujúce záväzky vyplývajúce najmä z medzinárodného právneho rámca, ale aj pod vplyvom intenzity, s ktorou sa táto téma aktuálne rieši na medzinárodnej, najmä na európskej úrovni.

5/ Na základe uvedených argumentov predložil rade na zváženie iniciovanie vytvorenia jej ďalšieho stáleho odborného orgánu, ktorý by bol zameraný na riešenie jednej z ľudskoprávných tém, ktoré sa na Slovensku už dlhší čas hlásia o svoje miesto a pozornosť. Otvoril rozpravu k danému návrhu.

Jozef Mihál, podpredseda vlády SR a minister práce, sociálnych vecí a rodiny

- osobne podporil myšlienku na vznik takéhoto výboru a odporučil všetkým členom rady, aby urobili podobne.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- informovala, že podporila aktivitu občianskej spoločnosti, v rámci ktorej boli prezentované podporné vyjadrenia k zriadeniu navrhovaného výboru,
- je potrebné brať vážne uvedenú problematiku, začať sa ňou zaoberať a otvorene o nej hovoriť, nabádajú k tomu všetky citované dokumenty,
- vyjadrila súhlas so zriadením navrhovaného výboru.

Ján Hudacký, štátny tajomník, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja

- položil otázku, či má rada kompetenciu na zriadenie takého výboru, pretože vláda SR odsúhlasila zriadenie 8 výborov; alebo sa jedná o pracovnú skupinu,
- vzhľadom na skutočnosť, že sa hovorí o potrebe reagovať na dokumenty prijaté na medzinárodnej úrovni, položil otázku, či je k dispozícii spätná väzba od spoločnosti, ktorú by bolo potrebné taktiež zapracovať do konečných rozhodnutí.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- kompetencia rady je v každom prípade odporúčacia. Rada predostiera vláde SR svoje návrhy, samozrejme nemôže úplne vnútiť svoju predstavu, respektíve nemá možnosť väčšieho nátlaku, ale v každom prípade pre vládu SR je „záväzný“ odporúčanie rady, ktorým sa musí vážne zaoberať.

Jozef Mihál, podpredseda vlády SR a minister práce, sociálnych vecí a rodiny

- štatút rady v čl. 6 ods. 5 uvádza: „Podľa potreby je možné zriadiť ďalšie výbory. O zriadení týchto výborov rozhoduje vláda uznesením na základe odporúčania rady na odôvodnený návrh jej členov alebo mimovládnych organizácií.“ Rozhodnúť musí v konečnom dôsledku vláda SR.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- položila otázku, prečo sa navrhuje zvyšovať počet významných odborníkov; na základe akého kľúča sa budú vyberať ďalší dvaja odborníci, lebo zatiaľ nie je celkom zrejmé, ako sa vyberali doterajší odborníci, a či nejakým spôsobom budú reprezentovať práve tie témy, ktoré v rade pravdepodobne budú prerokovávané,
- vyjadrila námietku vzhľadom na zloženie terajších 6 nezávislých odborníkov, ktoré nereprezentuje žiadnu osobu, ktorá by sa špecializovala na oblasť rodovej rovnosti,
- vyjadrila súhlas s navýšením počtu odborníkov za predpokladu, že bude pokrytá aj táto téma.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- navrhované zvýšenie počtu expertov je realizované za účelom, aby sa pokrylo širšie spektrum tém a vzhľadom na počet ostatných členov rady,
- pripomienka vznesená p. Pufflerovou bude vzatá na vedomie,
- dal hľadať k návrhom na:
 1. zvýšenie počtu významných odborníkov z teórie a praxe z oblasti ľudských práv zo šiestich na osem odborníkov (Za: 23, Proti: 0, Zdržalo sa: 2),
 2. zriadenie Výboru pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou (Za: 20, Proti: 4, Zdržalo sa: 1),
- bolo prijaté Uznesenie rady č. 2.

Martin Bútor, Inštitút pre verejné otázky

- položil otázku, či by bolo možné pripomienku p. Pufflerovej zakomponovať do zápisnice aj ako odporúčanie rady.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- vyjadril súhlas s návrhom p. Bútoru.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- odpovedal na otázku p. Pufflerovej, týkajúcej sa kritérií výberu šiestich odborníkov,

- v úvode informoval, že všetkých 8 výborov (ktorých zástupcovia sa zúčastnia druhého rokovania rady po ich konštituovaní) sa zaoberá v zásade určitými dôvodmi diskriminácie voči určitým skupinám ľudí, ktorí sú diskriminovaní z určitého dôvodu (s výnimkou Výboru pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania),
- hlavné kritérium výberu šiestich odborníkov bolo, aby to boli nezávislí odborníci na problematiku všeobecných ľudských práv a základných práv a slobôd. Problematika základných práv a slobôd je pokrytá výbormi z pohľadu rôznych dôvodov diskriminácie. Ich úloha je dávať celkové nezávislé odborné zastrešenie. Z uvedeného dôvodu podpredseda vlády SR vyberal odborníkov, ktorí naozaj majú odborné, publikačné, medzinárodné skúsenosti v tejto oblasti. Napríklad bývalá sudkyňa Európskeho súdu pre ľudské práva je odborníčkou v oblasti ľudských práv v najvyššej rovine. Pokiaľ ide o rodovú rovnosť, pripomenul, že existuje Výbor pre rodovú rovnosť a zástupca Výboru pre rodovú rovnosť v rade bude zástupca občianskej spoločnosti, ktorý - predpokladá sa - že bude zároveň odborníkom. Takže nemal by chýbať odborník na rodovú rovnosť ani zástupca občianskej spoločnosti reprezentujúcej problematiku rodovej rovnosti.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- názov samotnej rady je Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, čo nie je náhoda. Je to preto, lebo rodová rovnosť je prierezová téma a je v inom postavení voči ostatným,
- zastúpenie odborníkov by preto malo byť vyvážené bez ohľadu na ich počet, nielen vzhľadom na rod, ale aj vzhľadom na pokrytie témy, pretože téma rodovej rovnosti je veľmi zložitá, komplikovaná a má mať v rade svoje miesto,
- vytesnenie problematiky rodovej rovnosti len do Výboru pre rodovú rovnosť nebude napĺňať pôvodný zámer týkajúci sa pôsobnosti samotnej rady,
- ak existuje skupina nezávislých odborníkov/odborníček, mal by v nej byť premietnutý princíp prierezovosti rodovej rovnosti.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- autoritou doterajších odborníkov v rade, ale aj tým, že v rade bude človek, ktorý bude na čele Výboru pre rodovú rovnosť, je agenda pokrytá,
- berie na vedomie pripomienku p. Pufflerovej,
- ak by boli nejaké problémy, je možné štruktúru modifikovať.

Zuzana Kumanová, riaditeľka Odboru koncepcií, analýz a regionálnej koordinácie, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

- položila otázku, akým spôsobom budú v rade reprezentované národnostné menšiny, či iba prostredníctvom jedného zástupcu, alebo či sa uvažuje, aby aj spomedzi navrhovaných odborníkov bol ďalší reprezentant národnostných menšín.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- bolo by potrebné sa vyjadriť aj k tomu, ako vyzerá štatút rady a ako budú vyzeráť štatúty výborov, pretože všetko so všetkým súvisí,
- akým spôsobom budú reprezentované národnostné menšiny súvisí so skutočnosťou, že štatút Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny je značne prepracovaný oproti pôvodnému mechanizmu, čiže jednak sa zvýšil počet zástupcov pre jednotlivé menšiny a zároveň je navrhnutý mechanizmus, že jednotlivé národnostné menšiny

môžu v špecifických otázkach, ktoré sa týkajú len ich v rôznych oblastiach, vytvárať v rámci výboru pracovné skupiny za účelom zaujatia reprezentatívneho stanoviska danej menšiny a môžu sa venovať svojej vlastnej problematike, čiže je zabezpečená väčšia reprezentatívnosť výboru. Zároveň je v štatúte rady ustanovené, že výbor môže v rámci svojej pôsobnosti prijímať zásadné stanoviská formou uznesení, ktoré sú pre radu záväzné a rada ich berie len na vedomie. Keď Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny alebo ktorýkoľvek iný výbor, napríklad Výbor pre rodovú rovnosť, prijme zásadné stanovisko k niektorej veci, ktoré sa vyslovene týka danej problematiky, rada ho nemôže spochybniť. Čiže rôznymi kombináciami opatrení jednak v štatúte rady a jednak v štatúte jednotlivých výborov sa zabezpečí reprezentatívnosť a odbornosť. Výbory majú zástupcu v rade nie zo strany štátnej správy, ale zo strany občianskej spoločnosti, teda zástupcom výboru v rade bude zástupca, ktorého si zvolia reprezentanti menšín. Takisto ako zástupca Výboru pre rodovú rovnosť bude zástupca občianskej spoločnosti a nie zamestnanec ministerstva práce. Nedá sa reálne zabezpečiť, aby v rade sedel veľký počet zástupcov národnostných menšín. A navyše pokiaľ ide o rómsku menšinu, členom rady je ex offo aj splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity.

Silvia Miháliková, dekanka Fakulty sociálnych a ekonomických vied, Univerzita Komenského v Bratislave

- položila otázku, prečo sa navrhuje navýšenie o dvoch expertov,
- uviedla, že problematike ľudských práv sa v zmysle výchovy k ľudským právam na pôde univerzitnej, najmä Univerzity Komenského, venuje pozornosť od začiatku 90. rokov a je chápaná prierezovo,
- z uvedeného dôvodu nie je nevyhnutné špeciálne vymedzovať na každú problematiku jednu osobu.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- pri odborníkoch nešlo o pokrytie jednotlivých ľudskoprávných segmentov, najdôležitejším kritériom bola odbornosť a vyváženosť pri hlasovaní rady, lebo práve agenda ľudských práv si vyžaduje menej politizáciu a viac odborný pohľad,
- pôvodný počet šiestich expertov bol z vyššie uvedeného dôvodu podhodnotený.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- predložil návrh, ktorý korešponduje s predchádzajúcimi dvoma príspevkami, aby dôvod zvýšenia počtu zo 6 na 8 odborníkov mal odzrkadľovať skutočnosť, že jeden z nich má byť odborníkom na oblasť národnostných menšín a druhý by mal byť odborníkom na oblasť rodovej rovnosti, tým pádom bude viac odzrkadlený aj samotný názov rady.

4. Návrh plánu činnosti Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- návrh plánu činnosti rady na rok 2011 bol vypracovaný v kontexte plánu práce vlády SR a plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2011,

- pri zostavení tabuľky sekretariát rady vychádzal len z ustanovenia štatútu rady, ktorá predpokladá súčinnosť všetkých rezortov pri prierezových témach, ktoré sa týkajú otázok ľudských práv, práv príslušníkov národnostných menšín a rodovej rovnosti,
- ide o katalóg tých úloh vlády SR a tých legislatívnych úloh vlády SR, v ktorých sekretariát alebo podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny ako predseda rady vidí určité ľudskoprávne dimenzie. Zoznam slúži len na to, že na základe neho bude sekretariát rady oslovovať príslušné útvary rezortov a zároveň očakáva aktívnu súčinnosť. Ak rezorty považujú za dôležité, aby niektoré legislatívne úlohy, ktoré majú ľudskoprávnu dimenziu, boli predložené či už na rokovanie niektorého výboru, alebo rady, tak aby aktívne vyšli s takouto iniciatívou. V podstate by uvedené úlohy mali prejsť rokovaním výborov, avšak výbory ešte nie sú konštituované, čo je otázkou nasledujúcich dvoch mesiacov, teda do ďalšieho zasadnutia rady, ktoré je plánované v júni 2011. Dovtedy by mali byť konštituované všetky výbory spôsobom, že sekretariát rady osloví - v prípade výborov, ktoré vznikli transformáciou doterajších poradných orgánov vlády SR a sídlili na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR - sekretariáty uvedených výborov a v spolupráci so zástupcami občianskej spoločnosti a odborníkmi bude pracovať spoločne na štatútoch výborov, ktoré budú následne predložené na júnové zasadnutie rady. Pri konštituovaní nových výborov, ktoré doposiaľ nemali základ – Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania, Výbor pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie, resp. po schválení vládou SR aj Výbor pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou, budú oslovené jednotlivé rezorty a tiež zástupcovia občianskej spoločnosti. Konkrétny návrh programu druhého zasadnutia rady, ktoré je plánované v mesiaci jún 2011 bude členom rady vopred oznámený.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- otvoril rozpravu k návrhu plánu činnosti rady.

Lucia Žitňanská, ministerka spravodlivosti SR

- v navrhovanom pláne činnosti rady je zaradených veľa legislatívnych materiálov, ktoré sú v legislatívnom pláne vlády SR a rada pravdepodobne nebude mať kapacitu môcť sa nimi zaoberať, nachádzajú sa v ňom aj body, ktoré nemajú priamy vzťah k činnosti rady,
- rada by si mala stanoviť tematické priority, ktorým sa bude venovať, v mnohých zákonoch sa môže vyskytnúť otázka, ktorá má zásadný dosah na uplatňovanie ľudských práv, čo si však vyžaduje od sekretariátu rady, aby v pripomienkovom konaní venoval pozornosť návrhom zákonov a pokiaľ bude predmetom medzirezortného pripomienkového konania nejaká úprava, ktorá sa dotýka oblasti ľudských práv, alebo pôjde o tému ktorá súvisí s činnosťou rady, tak možno prideliť tento návrh ad hoc buď jednotlivému výboru alebo podľa potreby aj zvolať operatívne zasadnutie rady, ak je to potrebné,
- v pláne činnosti rady je napr. zaradený aj zákon o verejnom obstarávaní, v nadväznosti na vyššie uvedené je potrebné rešpektovať fundamentálne ciele rady, aby neunikala podstata jej fungovania,
- je možné plán prehodnotiť, počkať na zriadenie výborov, ktoré by následne mohli navrhnúť kľúčové témy a sekretariát rady by mohol realizovať investigatívnu pre činnosť rady a vyhľadávať v právnych predpisoch tie momenty, ktoré by mala rada prerokúvať.

Viera Strážnická, Slovenská spoločnosť pre medzinárodné právo pri SAV

- vyjadrila podporné stanovisko ku konštruktívnym a pragmatickým vyjadreniam pani ministerky spravodlivosti SR k rozsahu navrhovaného plánu činnosti rady,
- mnohé zákony sa pravdepodobne budú dotýkať dielčích otázok alebo technických otázok,
- výbory by si mali stanoviť svoje priority a podľa toho by sa mal zostaviť celkový plán činnosti rady.

Maroš Žilinka, štátny tajomník, Ministerstvo vnútra SR

- vyjadril podporné stanovisko s vyjadrením pani ministerky spravodlivosti SR.

Radovan Majerský, generálny riaditeľ Sekcie rozpočtovej politiky, Ministerstvo financií SR

- vyjadril podporné stanovisko s vyjadrením pani ministerky spravodlivosti SR,
- zo strany Ministerstva financií SR sú dva návrhy na vypustenie dvoch zákonov, ktoré sa vecne netýkajú problematiky, ktorou sa rada zaoberá.

Marián Minarovič, generálny sekretár, Únia miest Slovenska

- vyjadril podporné spoločné stanovisko územnej samosprávy s vyjadrením pani ministerky spravodlivosti SR.

Miroslav Pollák, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

- vzhľadom na prijatý rámec EÚ, ku ktorému došlo minulý týždeň, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity má za úlohu do konca tohto roka pripraviť nový strategický dokument integrácie rómskych komunit, pričom v predloženom návrhu na mesiac november 2011 je zakomponovaná Stratégia rozvoja rómskych marginalizovaných komunit a sociálne vylúčených spoločenských skupín do roku 2020, čo spadá pod Úrad vlády SR, z uvedeného dôvodu je potrebné vyhnúť sa duplicite.

Ján Porubský, štátny tajomník, Ministerstvo zdravotníctva SR

- vyjadril podporné stanovisko s vyjadrením pani ministerky spravodlivosti SR z dôvodu, že v pláne činnosti rady sa nachádza aj 6 zdravotníckych zákonov, pričom nie je známy zámer, čo sa očakáva zahrnúť do uvedených zdravotníckych zákonov a čím sa bude rada zaoberať, či sa bude zaoberať celými zákonmi, alebo len niektorou vybranou časťou,
- vyjadril podporné stanovisko, aby sa plán činnosti prehodnotil a možno aj zámer predkladateľa, prečo chce otvoriť zákon o zdravotnej starostlivosti. Prečo chce prejednávať tento zákon, minimálnu sieť, výšku poisťného. Všetko je vymenované, len filozofia nie je známa.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- v nadväznosti na predchádzajúce vyjadrenia členov rady sekretariát uskutoční prvotnú selekciu navrhovaného plánu činnosti rady, druhú selekciu by pravdepodobne mali realizovať výbory tak, aby na zasadnutie rady boli predkladané relevantné segmenty plánu činnosti rady, ktoré budú následne predmetom rokovania vlády SR,
- návrh plánu činnosti bude kategorizovaný z hľadiska dôležitosti a následne predložený rade na schválenie.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- napriek navrhovanému rozsahu plánu činnosti rady, ktorý je potrebné zredukovať, konštatovala dobrý úmysel identifikovať tie možné zákonné normy, ktoré by sa mohli nejakým spôsobom dotýkať oblasti ľudských práv,
- položila otázku, či je vyriešená možnosť, že v priebehu roka sa vyskytnú nové návrhy, ktoré nie sú obsiahnuté v pláne, či sa rada bude môcť nimi zaoberať.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- štatút rieši otázku urgentného zvolania rady, na návrh 1/3 členov sa môže zvolať rada, pokiaľ sa vyskytne nejaká urgentná záležitosť,
- rada môže okrem výborov zriadiť aj pracovné skupiny k aktuálnej prierezovej problematike,
- navrhovaný plán činnosti rady indikuje zoznam tých úloh, ktoré sa nachádzajú v pláne práce vlády SR a v pláne legislatívnych úloh vlády SR, ktoré sekretariát rady vyhodnotil tak, že môžu obsiahnuť nejaké ľudskoprávne aspekty. Ale to, či naozaj áno alebo nie, sekretariát nemôže predpokladať. A v tomto prípade ide o otázku vzájomnej súčinnosti, aby členovia rady aktívne vstúpili do procesu a uskutočnili screening navrhovaného zoznamu a predložili spätnú väzbu, čo z ich pohľadu považujú za potrebné a nevyhnutné prerokovať buď s podpredsedom vlády SR priamo, alebo zaradiť na rokovanie niektorého z výborov alebo priamo na zasadnutie rady,
- vzhľadom na skutočnosť, že výbory zatiaľ neboli konštituované, realizujú sa rokovania s jednotlivými rezortmi v prierezových témach či už priamo v komunikácii podpredsedu vlády SR Rudolfa Chmela s príslušnými ministrami alebo na úrovni štátnych tajomníkov, resp. na strednej úrovni riadenia, vopred sú identifikované témy, ktoré sú následne riešené. Ako príklad uviedol Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, či zákon o dobrovoľníctve.

Martin Bútor, Inštitút pre verejné otázky

- v kontexte navrhovaného plánu činnosti rady v budúcnosti navrhol v poznámkovom aparáte uviesť základnú charakteristiku jednotlivých legislatívnych úprav za účelom sprehľadnenia, pretože napríklad v kontexte práv pacientov sa vedú diskusie, ktoré zdravotnícke služby sa majú hradiť a ktoré sa nemajú hradiť,
- v navrhovanom pláne činnosti rady takmer nie je také nariadenie, alebo taký zákon, ktorý by bol úplne mimo oblasti ľudských práv,
- je potrebné stanoviť určité priority a uviesť základnú charakteristiku, ktorá bude nápomocná pri vecnom rozhodovaní a rokovaní o konkrétnej norme.

Zuzana Kumanová, riaditeľka Odboru koncepcií, analýz a regionálnej koordinácie, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

- vyjadrila podporné stanovisko k vyjadreniam p. Bútoru,
- môže sa zdať, že niektorý zákon, ktorý je uvedený v navrhovanom pláne, úplne nekorešponduje s predmetom činnosti rady, avšak na druhej strane, niektorá z tých skupín, ktoré do rady budú patriť, si vie predstaviť úpravu, ktorá by zlepšovala postavenie práve tej ktorej skupiny,
- napríklad zákon o verejnom obstarávaní by možno mohol poskytnúť priestor na ukotvenie takých paragrafov, ktoré by nízko kvalifikované alebo dlhodobo nezamestnané skupiny, alebo Rómov, zvýhodnili pri zamestnávaní. Ak by existovala nejaká možnosť uvedené zakomponovať do zákona, čiže minimálne diskutovať o niektorých zákonoch by bolo určite prospešné.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- je potrebné pri predkladaných legislatívnych návrhoch načrtnúť možnú súvislosť s ľudskými právami.

Miroslav Kusý, Univerzita Komenského v Bratislave

- dôležité bude stanoviť si priority rady,
- za orientačný bod možno považovať pravidelné správy SR, predkladané k jednotlivým medzinárodným ľudskoprávnym dohovorom, ktoré sú pomerne znepokojujúce.

František Hodonský, OZ Vidím a počujem

- rada bude pracovať dvoma smermi – z úrovne vlády SR dole a z občianskej spoločnosti zase nahor, je potrebné prihliadať aj na prácu samotných výborov.

Lucia Žitňanská, ministerka spravodlivosti SR

- je záujmom tejto rady, ak má v prospech ľudských práv urobiť naozaj niečo významné, rozprávať sa najskôr vo výboroch a potom v rade o prioritách, v tom zmysle určite existujú akútne a menej akútne problémy a zamerať sa na tie akútne, aby sa práca rady nerozmeldila v drobnej administratívnej práci a aby neabsentovala diskusia o podstatných veciach.

Marián Minarovič, generálny sekretár, Únia miest Slovenska

- vyjadril podporné stanovisko k vyjadreniam pani ministerky spravodlivosti SR, pretože napríklad problematika životného prostredia, problematika ochrany kultúrneho dedičstva, atď., sú prierezové problematiky, ktoré úzko súvisia s ľudskými právami,
- je potrebné stanoviť filozofiu, stratégiu a následne priority,
- väčšina strán sa má možnosť vyjadriť v rámci pripomienkových konaní počas legislatívneho procesu k jednotlivým legislatívnym opatreniam,
- je potrebné hovoriť o základnej ideovej línii v jednotlivých problematikách a ich vzájomných súvislostiach, pretože už samotné zameranie rady je relatívne širokospektrálne.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- vyjadril poďakovanie za všetky návrhy,
- po kreovaní výborov sa uskutoční selekcia a následná kategorizácia priorít.

5. Schválenie štatútu Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- štatút výboru bol členom rady zaslaný elektronicky,
- otvoril rozpravu k tomuto bodu.

Maroš Žilinka, štátny tajomník, Ministerstvo vnútra SR

- dal rade na zváženie, či by bolo možné v čl. 4 ods. 9 pojem „obyvateľ“ nahradiť pojmom „občan“, pretože pojem „obyvateľ“ je širší ako pojem „občan“ a pôjde o členstvo vo výbore, ktorý je poradným orgánom rady.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- ľudské práva sa neviažu na občianstvo.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- pri koncipovaní štatútu boli reflektované aj odporúčania medzinárodných organizácií, vysokého komisára OBSE, monitorovacieho výboru Rady Európy pre Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín, kde sa jeho členovia práve prihovárajú aj za to, aby príslušnosť k národnostnej menšine a etnickej skupine nebola viazaná výlučne na občianstvo, čo už je následne omnoho širšia diskusia, čo vlastne chápeme pod národnostnou menšinou a etnickou skupinou,
- vzhľadom na skutočnosť, že neexistuje definícia v žiadnom zákone, je prirodzenejšie chápať to širšie.

Maroš Žilinka, štátny tajomník, Ministerstvo vnútra SR

- je potrebné si uvedomiť, že členstvo je viazané na štruktúru rady, resp. na členstvo vo výbore,
- z uvedeného dôvodu by člen výboru mal byť občanom SR.

Drahošlav Štefánek, generálny riaditeľ Sekcie globálnych výziev, ľudských práv, OSN, MO a kultúry, Ministerstvo zahraničných vecí SR

- v úvode ospravedlnil neúčast' štátneho tajomníka p. Milana Ježovicu na zasadnutí z dôvodu účasti na rokovaní Rady pre zahraničné veci v Luxemburgu,
- podporil návrh štátneho tajomníka Ministerstva vnútra SR, názor Ministerstva zahraničných vecí SR je rovnaký,
- v článku 4. ods. 9 štatútu výboru by členstvo malo byť viazané na občianstvo SR,
- berúc do úvahy vyjadrenia tajomníka rady, je potrebné vychádzať z ústavno-právnej úpravy práv príslušníkov národnostných menšín a etnických skupín,
- zároveň členstvo vo výboroch je rámcovo dané i štatútom rady samotnej, kde v zmysle čl. 6. ods. 11 ďalšími členmi výboru, ktorých vymenúva a odvoláva predseda výboru, sú zástupcovia štátnej správy na úrovni štátnych tajomníkov alebo generálnych riaditeľov, resp. riaditeľov vecne príslušných sekcií/odborov jednotlivých rezortov a zástupcovia organizácií zaoberajúcich sa danou problematikou a odborníci preukázateľne sa angažujúci v oblasti zodpovedajúcej pôsobnosti daného výboru,
- v zmysle čl. 6 ods. 12 štatútu rady, môže predseda výboru, vzhľadom na charakter prerokúvaných tém, prizvať ďalších expertov, kde to už nie je limitované na členstvo,
- stanovisko Ministerstva zahraničných vecí SR je obdobné ako stanovisko prezentované Ministerstvom vnútra SR, aby čl. 4. ods. 9. bol v znení „občan“ a nie „obyvateľ“.

Miroslav Pollák, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

- navrhol v čl. 4. ods. 5. písm. b) zvýšiť počet rómskych zástupcov z troch na štyroch vzhľadom na rešpektovaný odhad počtu príslušníkov rómskej národnostnej menšiny, nie na oficiálny počet v zmysle výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001.

Katarína Ondrášová, Oddelenie škôl s vyučovacím jazykom národnostných menšín a vzdelávania rómskych komunít, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

- vyjadrila podporné stanovisko k návrhu p. splnomocnenca týkajúceho sa zvýšenia počtu zástupcov rómskej národnostnej menšiny,
- položila otázku, na základe akého kľúča bol vyberaný počet zástupcov za jednotlivé národnostné menšiny vo výbore,

- k čl. 2 venujúcemu sa postaveniu výboru ako konzultatívneho orgánu pre oblasť implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov položila otázku, či uvedené predstavuje podstatu, čím by sa mal výbor zaoberať, pretože z odporúčaní adresovaných SR vo vzťahu k vzdelávaniu monitorovací výbor vyčítal absenciu kontrolného mechanizmu,
- položila otázku, či by nebolo vhodné zvážiť možnosť, aby Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny, ktorý sa problematikou priamo zaoberá, bol aj kontrolným mechanizmom implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov, teda či by namiesto konzultatívneho orgánu mohol výbor plniť funkciu kontrolného orgánu.

Lucia Žitňanská, ministerka spravodlivosti SR

- kontrolný orgán Slovenská republika určite potrebuje, avšak vzhľadom na skutočnosť, že rada ako taká je poradným orgánom vlády SR, nie je možné z výboru rady nad rámec štatútu rady urobiť kontrolný orgán.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- v kontexte názvu výboru nie sú v ňom zastúpené etnické skupiny, s čím súvisí aj pojem občan/občianka, resp. obyvateľ/obyvateľka, môže ísť napr. o migrantov/ migrantky, ktorí/-é vo výbore nie sú zastúpení/-é,
- ak ide o výbor len pre národnostné menšiny, sú v ňom zastúpené všetky tie, ktoré sú identifikované v SR aj prostredníctvom sčítania ľudu,
- ak je v názve použitý aj pojem etnické skupiny, potom by v ňom mali byť zastúpené,
- v kontexte vyššie uvedeného by mal ostať pojem obyvateľ, pretože práve medzi etnickými skupinami môžu byť ľudia, ktorí na Slovensku dlhodobo žijú, ale nie sú občania a občianky SR.

Marián Minarovič, generálny sekretár, Únia miest Slovenska

- nie je vylúčené, aby príslušník etnickej skupiny bol občanom SR,
- na Slovensku žijú občania SR, ktorí sú príslušníkmi etnických skupín a majú slovenské občianstvo, ktoré je udeľované na bývalom krajskom, v súčasnosti obvodnom úrade, ak sa splnia všetky zákonom stanovené podmienky, takže nejde len o dlhodobý pobyt, ale o trvalý pobyt, lebo to sa týka napríklad aj príslušníkov národnostných menšín,
- ide o zloženie výboru ako poradného a konzultatívneho orgánu, prikláňa sa k používaniu terminológie občan, nejde o vzťah navonok, ak by išlo o vzťah navonok, jednoznačne podporuje pojem obyvateľ,
- pri navrhovanom zložení výboru dal na zváženie posilnenie rusínskej menšiny aspoň o jedného zástupcu, pretože všetky ostatné, s výnimkou moravskej, majú za sebou nejakú národnú štátnu kultúru,
- rusínska menšina má v SR výnimočné postavenie v porovnaní s ostatnými krajinami, ale má istý hendikep, napr. v oblasti vzdelávania,
- pri porovnaní ukrajinskej menšiny a rusínskej menšiny ide o nepomer.

Viera Strážnická, Slovenská spoločnosť pre medzinárodné právo pri SAV

- k čl. 2 pojednávajúcom o postavení výboru, podľa ktorého výbor má byť konzultatívnym orgánom pre otázky v oblasti implementácie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov a Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín uviedla, že je potrebné sa vrátiť ku koncipovaniu návrhu

štatútu Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny, pokiaľ sa hovorí o rozsahu, na koho sa budú vzťahovať výsledky práce tohto výboru,

- je veľký rozdiel medzi implementáciou Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a implementáciou iných dohovorov, ako napr. Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov a Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín,
- je potrebné sa koncentrovať na záväzky vyplývajúce z dohovorov a zistiť, na akú skupinu osôb sa vzťahujú práva, ktoré tieto dohovory zaručujú,
- môže byť rozdiel medzi jednotlivcom a môže byť rozdiel medzi občanom,
- Európsky dohovor sa vzťahuje na každého, kto je pod jurisdikciou štátu na území štátu, bez ohľadu na občianstvo,
- v uvedených dvoch dohovoroch to môže byť riešené inak,
- navrhla, ak sa má vyjasniť otázka týkajúca sa pojmu obyvateľ SR s trvalým pobytom, ktorý môže byť členom výboru, tak by bolo vhodné sa pozrieť buď priamo do preambuly, alebo do dôvodovej správy k preambule oboch dohovorov, pri Dohovore o ochrane ľudských práv je to nepopierateľné. Štát zodpovedá za ľudské práva každého, kto sa na jeho území nachádza.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- SR oficiálne uznáva všetky národnostné menšiny uvedené vo výbore, vrátane Rómov,
- pri tvorbe názvu Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny bola sledovaná dikcia slovenskej ústavy,
- bolo navrhované vypustiť termín etnické skupiny, keďže zo štatútu je logické, že sa jedná o tradičné/autochtónne národnostné menšiny, bola však sledovaná dikcia ústavy, ktorá tiež hovorí o národnostných menšinách a etnických skupinách a nedefinuje presne, čo pod tým treba rozumieť. Aj z komentára k ústave je v zásade jasné, že sa jedná o občanov SR patriacich k tradičným národnostným menšinám. Štatút je transformáciou doterajšej Rady vlády SR pre národnostné menšiny a etnické skupiny, ktorá bola konštituovaná presne na tomto princípe, ako fórum pre zastupovanie tradičných národnostných menšín žijúcich na území SR. Predmetný štatút si zatiaľ nekládol úlohu zastupovať etnické skupiny alebo nových migrantov, ale ich záujmy by mali byť nejakým spôsobom reflektované vo Výbore pre predchádzanie a elimináciu rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných foriem intolerancie. Tam je pre nich miesto. Zatiaľ nie vo Výbore pre národnostné menšiny a etnické skupiny, lebo to nie je ani zákonom ošetrené. Nie je možné výborom poradného orgánu riešiť to, čo ešte ani zákonom nie je ošetrené,
- pokiaľ ide o kritérium, prečo boli zvolené uvedené počty, boli skonzultované aj so zástupcami národnostných menšín a boli zvolené na základe výsledkov sčítania ľudu. To je jediné objektívne kritérium v SR. Keďže Rómov sa prihlásilo 90 tisíc, tomu zodpovedá aj počet ich zástupcov vo výbore. Zatiaľ nie je možné považovať za národnostnú menšinu tých Rómov, ktorí sa neprihlásia k národnostnej menšine, ale z hľadiska všeobecných ľudských práv a predchádzania diskriminácie a zabezpečovania integrácie Rómov do spoločnosti sa narába s počtami 400-500 tisíc Rómov. V tomto zmysle štatút výboru nemá vlastne ani dôvod narábať s číslom 400 tisíc. Je to práve z toho dôvodu, že by nejakým spôsobom boli znevýhodňovaní ostatní,
- existujú mechanizmy na otázky, ktoré sa týkajú vyslovene Rómov. Doterajší stav bol taký, že všetci mali jedného zástupcu, ktorý dokonca nebol navrhovaný a volený vnútorným demokratickým procesom v rámci danej menšiny, ale bol len vybraný a menovaný podpredsedom vlády SR. Z tohto pohľadu je to veľký krok dopredu aj z

hľadiska demokratickosti, inkluzívnosti a reprezentatívnosti celého procesu, ako budú menšiny zastúpené vo výbore. Nie je problém, aby v ňom boli až štyria zástupcovia pre rómsku menšinu, to na veci nič nemení, lebo pokiaľ pôjde o veci, ktoré sa vyslovene týkajú tej ktorej menšiny, tak budú mať rozhodujúce slovo oni. Nemôže iná menšina v niečom prehlasovať, čo sa vyslovene týka rómskej menšiny.

Jozef Turčány, Združenie miest a obcí Slovenska

- položil procesný návrh, že by bolo vhodné, aby na budúcom rokovaní rady boli prerokované štatúty a zloženie všetkých výborov naraz, aby tieto štatúty mali jednotnú štruktúru, aby sa premietli záujmy neziskových organizácií, záujmových skupín, mimovládneho sektora, zástupcov miest a obcí, samosprávnych krajov a štátu v týchto štatútoch tak, aby to bolo pripravené, aby bolo možné sa vyjadriť a dať jednotlivé pripomienky v priebehu rokovania.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- je možné urobiť jeden balík zo všetkých výborov a zrejme budú niektoré veci jasnejšie,
- pripomienky, ktoré odznali, napríklad od pani profesorky Strážnickej, sa dajú akceptovať hneď. Počty sú na zváženie, či sa bude vychádzať z nejakého "dojmu", že koho je viac a kto má väčšiu potrebu byť silnejší, že pridanú hodnotu dáme niekomu a niekomu nie. Nie je problém s terminológiou občan - obyvateľ. Keď sa formulácia kreovala, vznikol nie celkom ideálny názov výboru, ale aj podpredseda vlády SR bol z titulu funkcie pre národnostné menšiny a etnické skupiny. Etnickou skupinou sa v tomto chápaní pravdepodobne mysleli Rómovia, ktorí akoby nespĺňali atribúty národnostnej menšiny. Ale dnes je trend Rómov zaradiť do skupiny národnostných menšín. A iná vec je, že etnické skupiny by pravdepodobne mali byť asi migranti. Ale uvedené nie je ústavne takto zakotvené. A vyplýva to aj z toho, že neexistuje ani potreba, zatiaľ - okrem útvaru podpredsedu vlády SR - zákona o právnom postavení národnostných menšín. Jednoducho neexistuje ani definícia národnostnej menšiny.

Zuzana Kumanová, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

- Rómovia boli uznaní za národnostnú menšinu v roku 1991 zásadami vládnej politiky. Obracať sa teraz 20 rokov dozadu a polemizovať o tom, že či sú alebo nie sú národnostná menšina nie je vhodné.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- je potrebné sa obracať vpred, definovať pojmy, čo predstavuje národnostná menšina a čo etnická skupina,
- pôvodný zámer bol aj do vládneho programu zakomponovať zákon o právnom postavení národnostných menšín, kde by sa veci museli evidentne nejakým spôsobom vyčistiť aj celý kontext, čo však neprešlo,
- uzavrel rozpravu s tým, že sa k tomu rada vráti.

Martin Bútora, Inštitút pre verejné otázky

- v nadväznosti na slová p. splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity ohľadne pridržiavania sa existujúceho objektívneho alebo objektivistického kritéria na základe sčítania ľudu, uviedol, že v prípade rusínskej menšiny, to čo povedal p. Marián Minarovič, by si zaslúžilo zváženie. Ale v prípade Rómov predsa existuje seriózne zdokumentované zmapovanie všetkých rómskych komunít, ktoré zadala vypracovať ešte bývalá splnomocnenkyňa vlády SR pre rómske komunity, na základe ktorého sa v

predchádzajúcom období riadila aj vláda SR a jej orgány, to znamená ministerstvá. Existujú isté dokumenty, ktoré vychádzajú z výsledkov, polročného mapovania celého terénu, ktoré jasne hovoria, že počet obyvateľov rómskych komunít je podstatne vyšší 320-350 tisíc. A to nie sú len odhady expertov, ale je to aj na základe nejakého výskumu. Stálo by za to zvážiť, keď sa bude znova dávať na posúdenie a na schválenie, či sa budeme úzko pridŕžovať len litery, ktorá hovorí, že Rómov je toľko, koľko je ich v cenze, alebo či bude vzatá do úvahy aj reálna situácia, ktorá sa navyše týka aj toho, že rómska komunita nie je jedna, je ich vlastne viacero. A vyšší počet by odrážal vôľu rady a vôľu vlády SR s tým niečo robiť.

Lucia Žitňanská, ministerka spravodlivosti SR

- uviedla argument, že príslušnosť k národnostnej menšine je otázka slobodnej voľby.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- jednak je to otázka slobodnej voľby a na druhej strane je naviazaná aj na konkrétne legislatívne predpisy. Ak sa napríklad pripraví zákon o používaní jazykov menšín, 15-20 % sa bude vzťahovať na ktorých Rómov? Táto otázka nie je všeobecná ľudsko-právna otázka. Vo všeobecnej ľudsko-právnej problematike plne súhlasí, keď sa hovorí o zákone o sociálne vylúčených spoločenstvách, tak akýkoľvek iný predpis alebo rómska stratégia, tam sa samozrejme musí zvážiť 350 tisíc alebo 400 tisíc Rómov. Ale keď sa hovorí o právach príslušníkov národnostných menšín, ktoré sú viazané na niektoré konkrétne dohovory, napríklad keď hovoríme o Charte regionálnych alebo menšinových jazykov, SR si zvolila 9 regionálnych alebo menšinových jazykov, kde sú jasne definované, že ktoré sú to. A implementáciu charty realizovať prostredníctvom legislatívnych opatrení napríklad cez zákon o používaní jazykov menšín, a tam je napríklad hranica 20 %. Takže nemôže sa rátať, že v obci je 80% Rómov, keď tam je štatisticky 20%. A zákon možno stiahnuť na 20% a nie 80%, je to tak. A pokiaľ riešime Rómov ako sociálne vylúčenú komunitu, alebo ako diskriminovanú komunitu z akýchkoľvek dôvodov, tak potom riešime 400 tisíc Rómov. A na to sú iné opatrenia.

Marián Minarovič, Únia miest Slovenska

- ku kritériu, či sa nebude zohľadňovať napríklad v prípade rusínskej menšiny. Je to neporovnateľné s ostatnými menšinami. Je ešte otázka moravskej menšiny, ale to je asi zamyslenie na širšiu debatu. V duchu filozofie prečo rada vznikla, aj dohovorov, by sa malo zohľadniť toto kritérium a posilniť. Lebo reálne to cítia Rusíni práve v oblasti vzdelávania, keď sa napríklad porovnávajú s Ukrajincami a Maďarmi. Pokiaľ ide o rozsah vzdelávania, majú iba svoj materinský jazyk a napr. Ukrajinci a Maďari majú podstatne širšiu možnosť vzdelávania sa v materinčine.

Miroslav Kusý, Univerzita Komenského v Bratislave

- voľba je len jedno z kritérií a to politické kritérium. Existuje celý rad ďalších kritérií. K rómskej menšine sa v Jarovniciach hlási možno len 20% obyvateľov, ale etnograficky sú to Rómovia ako celok. Takže nemôžeme brať len toto formálne kritérium ako rozhodujúce. Môžeme ho brať na vedomie.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- v každom prípade sa bude potrebné nad tým zamýšľať a ešte v druhom kole by sa možno po prečistení názorov, respektíve internom prediskutovaní došlo k nejakému konsenzuálnejšiemu názoru.

Miroslav Pollák, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

- vyjadril potešenie, že p. Petőcz si vie predstaviť, že tam bude číslo 4. miesto 3.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- poďakoval za diskusiu, ktorá bola inšpiratívna, podnety budú zapracované do štatútov,
- niet dôvodu sa ponáhľať so štatútom Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny a bude sa na ňom ešte pracovať s tým, že štatúty by sa mali predkladať v jednom balíku, aby sa ukázala kompatibilita aj prienik štatútov.

6. Informácia o pripravovanej Analytickej správe o činnosti a postavení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v kontexte inštitucionálnej ochrany ľudských práv v SR

Daniel Milo, riaditeľ Odboru rovnakého zaobchádzania a rodovej rovnosti, Úrad vlády SR

- sekcia spracováva Hodnotiacu analytickú správu o činnosti a postavení Slovenského národného strediska pre ľudské práva na základe programového vyhlásenia vlády SR, ktoré obsahuje aj bod, ktorý hovorí, že vláda SR sa zasadí o účinnejšie a pružnejšie fungovanie všetkých inštitúcií a mechanizmov slúžiacich na ochranu a podporu ľudských práv, napríklad Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Centra právnej pomoci. Táto správa analyzuje zabezpečenie inštitucionálnej ochrany ľudských práv na Slovensku. Obsahuje analýzu princípov a zásad fungovania národných mechanizmov pre oblasť ochrany ľudských práv a inštitúcií pre rovnosť. Hlavným dôrazom správy - ako samotný názov napovedá - je zhodnotenie postavenia a činnosti strediska v súvislosti s plnením jeho zákonom stanovených úloh ako i jeho postavenia vzhľadom na funkciu národnej inštitúcie v oblasti ochrany ľudských práv a inštitúcie pre rovnosť, čo sú dve základné oblasti, v ktorých stredisko vykonáva aktivity,
- predmetom analýzy správy sú výročné správy strediska, správy o dodržiavaní ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania. Osobitnou časťou správy sú výsledky dotazníkového prieskumu, ktorý sekcia vykonala medzi zamestnancami strediska a jeho regionálnych kancelárií, členmi správnej rady ako i mimovládny organizáciami, ktorého cieľom bolo zmapovať názory a postoje týchto subjektov a jednotlivcov k činnosti a aktivitám strediska,
- záverečnú časť správy tvorí analýza štyroch možných riešení transformácie strediska, ako i zhodnotenie dopadov každej z týchto možností. Na základe vykonanej analýzy postavenia strediska, jeho kompetencií ako aj realizovaných aktivít a ich porovnaní s medzinárodnými štandardami existujúcimi tak v oblasti NHRI, čo sú národné inštitúcie pre oblasť ľudských práv ako i v oblasti plnenia funkcie inštitúcie pre rovnosť alebo rovnaké zaobchádzanie jednoznačne vyplýva potreba viacerých zmien upravujúcich postavenie, kompetencie strediska v systéme orgánov a inštitúcií zabezpečujúcich ochranu ľudských práv na Slovensku. Boli tak analýzou navrhnuté štyri možné riešenia. Pri každom z nich vidíme nejaké pozitíva, negatíva. Správa bude ešte predmetom stretnutia medzirezortnej pracovnej skupiny, ktorá sa má zísť budúci pondelok, pričom členom skupiny sa zašle v priebehu dňa po skončení zasadnutia návrh správy, ktorá bude predmetom rokovania.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- predložil technickú poznámku k štatútu Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny. Podľa štatútu rady, štatút Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny sa má schváliť a je zaradený na ustanovujúce zasadnutie rady, aby sa mohol schváliť. Výbor by sa mal do 30 dní zvolať, čo vyplýva zo schváleného štatútu rady. Tento text je predrokováný so všetkými národnostnými menšinami. Sú niektoré veci, ktoré by mali byť jednotné v štatútoch, to je samozrejmé, lebo oni všetky sú napojené na radu. Ale na druhej strane všetky cieľové skupiny, alebo oblasť práv, ktorým sa výbory venujú, sú dosť rozmanité. To sa nedá úplne zjednotiť. Napríklad na základe rovnakých princípov naformovať štatút tohto výboru, štatút Výboru pre mimovládne neziskové organizácie alebo akýkoľvek iný. Tam sa musia špecifiká zohľadniť. Nevie si predstaviť, čo iné by sa na štatúte malo meniť, okrem toho, čo je so zástupcami menšín dohodnuté. Okrem sporných dvoch bodov, ktoré sa riešili. Pretože zo štatútu vyplýva, že by sa mal výbor schváliť. Jednak by sa išlo podľa štatútu rady, ktorý bol schválený vládou SR a po druhé, aby aspoň niektoré výbory začali fungovať. Výbor ministrov Rady Európy koncom mája 2011 prijme odporúčanie k tretiemu cyklu monitorovania rámcového dohovoru. A k tomu by mal výbor začať pracovať. Čiže čím neskôr výbory začnú pracovať, tým horšie. Keď máme aspoň jeden výbor pripravený, je potrebné ho schváliť. Na všetky ostatné výbory je pripravený plán, ako sa to dá stihnúť do júna v spolupráci so všetkými zainteresovanými subjektmi, pretože je to dosť náročná práca vypracovať sedem štatútov,
- navrhol, aby bolo v štatúte výboru nahradené slovo obyvateľ slovom občan a aby namiesto troch boli uvedení štyria zástupcovia Rómov. Toto boli dve sporné otázky a tým pádom štatút možno schváliť.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- je možné doladiť aj článok 2 v zmysle pripomienok pani profesorky Strážnickej?

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- v našej interpretácii, tak ako bolo prijaté oznámenie ministerstva zahraničných vecí k charte jazykov, tak je jednoznačné, že sa vzťahuje na jazyky tradičných menšín. Pokiaľ budeme riešiť problematiku nových menšín, na to sú iné mechanizmy.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- dal hlasovať k doplnenému, revidovanému, korigovanému štatútu schváliť.

Drahošlav Štefánek, generálny riaditeľ Sekcie globálnych výziev, ľudských práv, OSN, MO a kultúry, Ministerstvo zahraničných vecí SR

- otázka občana je pozmenená?

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- pozmenená, tým pádom vyriešená.

Viera Strážnická, Slovenská spoločnosť pre medzinárodné právo pri SAV

- bolo by vhodné pozrieť sa do citovaných dvoch medzinárodných dokumentov, do európskej charty a do rámcového dohovoru, pretože ide o základné subjekty alebo

skupiny, ktorých sa týkajú tieto dokumenty a tam by mali byť, tak ako je to zvykom v medzinárodných dokumentoch, tieto pojmy uvedené v preambule alebo v dôvodovej správe,

- položila otázku, či je možné korigovať ods. 8 podľa rámcového dohovoru? Pokiaľ je k dispozícii iný dokument, ktorý súvisí s implementáciou dohovoru vo vzťahu k SR, kde sa o tom výslovne hovorí, tak sa tomu treba prispôbiť, lebo je to síce odporúčanie výboru, ktorý monitoroval plnenie našich záväzkov, ale z odporúčania si treba vziať určitý záver.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- Rámcový dohovor neobsahuje definíciu národnostnej menšiny. To znamená, že platí to, ako to interpretuje štát vo svojej vnútroštátnej legislatíve. A SR pojem národnostné menšiny zatiaľ interpretuje takto.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- dal hlasovať k pozmenenému Štatútu Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny (Za: 19; Proti: 0; Zdržalo sa: 6).
- rada schválila štatút so zapracovanými pripomienkami (Uznesenie rady č. 3).

7. Informácia o záveroch okrúhleho stola organizovaného Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím v SR o implementácii a monitoringu Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím

Mária Homolová, riaditeľka Spoločného sekretariátu Rady vlády SR pre seniorov a Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- zástupca Národnej rady občanov so zdravotným postihnutím je stálym členom doterajšej Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím. Dňa 24. a 25. marca 2011 zorganizovali diskusiu pri okrúhlym stole,
- ľudia so zdravotným postihnutím patria medzi najviac ohrozených pri uplatňovaní svojich ľudských práv. Donedávna a ešte často aj dnes sa ich problémy považujú za prirodzený a nevyhnutný dôsledok ich zdravotného postihnutia. Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím je právnym vyjadrením zmeny tohto postoja od medicínskeho k sociálnemu modelu zdravotného postihnutia. Dohovor uznáva zdravotné postihnutie ako dôsledok nedostatočného rešpektovania a prispôbovania sa spoločnosti individuálnym rozdielom svojich členov. Dohovor je vlastne návodom na dosiahnutie potrebnej zmeny v prístupe spoločnosti. Dohovor neprináša nové práva pre osoby so zdravotným postihnutím, ale uznáva ich ako držiteľov ľudských práv a slobôd v rovnoprávnom postavení s ostatnými, a tým ustanovuje osobu so zdravotným postihnutím ako subjekt, na ktorý sa vzťahujú vymožitelné práva. Dohovor je nástrojom pre uplatňovanie práv osôb so zdravotným postihnutím. Jediným ukazovateľom jeho úspešnosti je jeho implementácia v praxi splnením záväzkov štatútu a prijatím praktických opatrení. Implementačný charakter dohovoru a dohovorom požadovaná zmena prístupu všetkých zúčastnených k zdravotnému postihnutiu si vyžaduje vytvorenie implementačnej a monitorovacej štruktúry, zahŕňajúcej štát, nezávislý ľudskoprávny mechanizmus a občiansku spoločnosť reprezentovanú najmä organizáciami osôb so zdravotným postihnutím,
- dohovor a jeho opčný protokol pre Slovensko nadobudli účinnosť 25.6.2010. Ratifikáciou dohovoru sa Slovensko zaviazalo vyššie uvedenú štruktúru vytvoriť ako

to ukladá článok 33 dohovoru. Táto povinná štruktúra však ešte nebola vytvorená. Nezostáva veľa času, lebo v termíne do 25.6.2012 musí vláda SR predložiť Organizácii Spojených národov správu, aké opatrenia prijala na implementáciu dohovoru a ako ich plní. Preto Národná rada osôb so zdravotným postihnutím v SR iniciovala stretnutie pri okrúhlom stole za účasti predstaviteľov svojich členských organizácií, na ktoré pozvala predstaviteľov vlády SR a ministerstiev, za účelom dozvedieť sa, ako chce vláda SR realizovať svoj záväzok a ako chcú jednotlivé ministerstvá zabezpečiť implementáciu dohovoru v rámci svojej pôsobnosti. Diskusie sa zúčastnili aj zástupca Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, ktorý je zároveň predstaviteľom Ministerstva práce, rodiny a sociálnych vecí Slovenska pán Cvetko Uršič, pán Javier Guemes, riaditeľ Európskeho fóra zdravotného postihnutia, prítomní boli aj zástupcovia Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Kancelárie ombudsmana, poslanci NR, experti väčšiny oslovených ministerstiev, Úradu vlády SR, Inštitútu pre výskum práce a rodiny. Zástupcov zdravotne postihnutých veľmi potešilo, že sa na tejto diskusii pri okrúhlom stole zúčastnil osobne pán minister práce, sociálnych vecí a rodiny pán Mihál. Takisto pán minister zdravotníctva pán Uhliarik. Boli tam aj zástupcovia členských organizácií NR občanov so zdravotným postihnutím. Diskusiu viedla pani Pufflerová z občianskeho združenia Občan, demokracia a zodpovednosť a Ján Fiala z Disability Ride Centre so sídlom v Budapešti. Vzhľadom na to, že doteraz vláda SR neprijala rozhodnutie o spôsobe realizácie štruktúr požadovaných článkom 33 dohovoru, diskusia sa sústredila na možné modely štruktúry na implementáciu a monitoring dohovoru vrátane zahraničných skúseností a na zabezpečenie možnosti efektívnej spolupráce organizácií osôb so zdravotným postihnutím so štátnou správou a s nezávislým mechanizmom na presadzovanie, ochranu a monitoring vykonávania dohovoru. Aj keď sa účastníci diskusie nedozvedeli, ako konkrétne chce vláda SR implementovať citovaný článok dohovoru, zhodli sa na potrebe nadrezortného riadenia implementácie dohovoru a jeho monitoringu ako dlhodobého procesu na zabezpečenie presadzovania ochrany a uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím, ktorý si vyžaduje personálnu i finančnú podporu zo strany vlády SR a intenzívnu spoluprácu medzi vládnymi inštitúciami, ľudskoprávnymi organizáciami a organizáciami osôb so zdravotným postihnutím,

- z diskusie k jednotlivým odsekmi článku 33 dohovoru vyplynuli nasledovné odporúčania: Článok 33 dohovoru znie "zmluvné strany v súlade so svojou vlastnou sústavou riadenia v rámci štátnej správy, ustanovia jedno alebo viac kontaktných miest pre problematiku vykonávania tohto dohovoru a budú venovať náležitú pozornosť určeniu koordinačného mechanizmu v rámci štátnej správy s cieľom uľahčiť realizáciu s tým súvisiacich činností v jednotlivých oblastiach a na rôznych úrovniach",
- vzhľadom na to, že kontaktné miesto je vykonávateľom národnej agendy a administratívnym a odborným orgánom pre všetky inštitúcie zúčastnené na realizácii politiky v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím a zodpovedá za vypracovanie správy pre Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím, účastníci diskusie najčastejšie odporúčali vytvoriť hlavné kontaktné miesto ako nadrezortný profesionálny orgán na riadenie implementácie dohovoru a jeho monitoringu ako dlhodobého procesu na zabezpečenie presadzovania ochrany a uplatňovania práv osôb so zdravotným postihnutím,
- záverom z toho je, že vláda SR sa musí rozhodnúť, kto bude napĺňať monitoring Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Na ministerstve pripravili určitú predstavu, v spolupráci s odborom integrácie osôb so zdravotným postihnutím s pánom Krivošíkom, s pánom Mamojkom, predsedom Národnej rady občanov so

zdravotným postihnutím, s pánom Bódym, ktorý je poradcom pána ministra určitú predstavu, ako by mohol byť naplnený článok 33 dohovoru vo všetkých troch odsekoch. Takže to by malo byť v najbližšej dobe prerokované, aby vláda SR rozhodla, ako naplniť dohovor OSN, článok 33, vo všetkých odsekoch. O ďalšom postupe a rozhodnutí budú členovia rady informovaní.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- poďakoval za úvodné slovo, otvoril rozpravu k tomuto bodu.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- odporúčania sú v tom zmysle, že je potrebné zriadiť monitorovací orgán, boli však predložené aj nejaké konkrétne návrhy, ktoré nezazneli?

Mária Homolová, riaditeľka Spoločného sekretariátu Rady vlády SR pre seniorov a Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- k odseku 1. dohovoru je určitá predstava, že by sa mal vytvoriť kontaktný bod, ktorý by sa mal deliť na centrálny a sekundárny. Vzhľadom na to, že Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím ukladá, že by to mal byť nadrezortný monitorovací mechanizmus, tak by bolo najlepšie, aby túto centrálnu úlohu plnil Úrad vlády SR, konkrétne pán podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny, ktorý by v spolupráci so Sekciou ľudských práv a rovnakého zaobchádzania plnil túto úlohu. Špecializovaný sekundárny kontaktný bod by boli ústredné orgány štátnej správy, vybrané útvary jednotlivých ministerstiev a iné kompetentné orgány, kde by na tejto úrovni bola zabezpečená aktívna spolupráca pri príprave podkladov pre vypracovanie národnej správy vlády SR k dohovoru z hľadiska vecnej pôsobnosti. Takisto vypracovanie stanovísk k návrhom na legislatívne zmeny predkladaných Sekciou ľudských práv a rovnakého zaobchádzania a sledovanie a monitorovanie implementácie dohovoru v rámci jednotlivých rezortov. Koordinačný mechanizmus by mohol byť v spolupráci s radou a samozrejme s Výborom pre osoby so zdravotným postihnutím. Toto sa týka odseku 1. dohovoru článku 33,
- k odseku 2. sa plánuje, aby vykonávanie nezávislého monitoringu realizovalo Slovenské národné stredisko pre ľudské práva. Len je potrebné samozrejme vyvinúť rokovania a za predpokladu, že bude upravený štatút Slovenského národného strediska pre ľudské práva,
- k odseku 3. sa predpokladá, že by tieňovú správu alebo nezávislý monitoring realizovala Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, ktorá je strešnou organizáciou organizácií zastupujúcich záujmy osôb so zdravotným postihnutím.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- dohovor nepridáva žiadne práva, iba chce zdôrazniť to, že ľudia so zdravotným postihnutím ľudské práva majú, ale nie sú v praxi uplatňované, respektíve, realizované, chce posunúť implementáciu na úroveň exekutívy. Možno, že celkom z toho nie je jasné, o čo ide. Ide o pridanie nejakej kapacity vo verejnej správe, ktorá by sa venovala špeciálne len tomuto. Lebo to sú veci, ktoré sú naozaj opäť prierezové, vlastne sa týkajú všetkých rezortov a zdanlivo to môže vyzeráť tak, že prečo všetkých rezortov. Ale reálne problémy, ktoré musia riešiť ľudia so zdravotným postihnutím môžu súvisieť aj s rezortom stavebníctva, alebo vlastne so všetkými rezortmi. A preto je to také dôležité, aby na každom rezorte bol kontaktný bod, ktorého sa to môže týkať. A aby aj kapacita na úrovni nadrezortnej a preto je návrh, aby to bol

podpredseda vlády respektíve nejaký orgán, ktorý priamo podlieha jemu. Aby bolo zabezpečené to, že sa bude tá problematika riešiť nadrezortne, prierezovo a vo všetkých rezortoch.

Mária Homolová, riaditeľka Spoločného sekretariátu Rady vlády SR pre seniorov a Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- v nadväznosti na to, čo povedala pani Pufflerová, je veľmi dôležité, aby každé ministerstvo komunikovalo pri rozhodovaní o otázkach týkajúcich sa osôb so zdravotným postihnutím so zástupcami zdravotne postihnutých. Lebo v poslednej dobe sa stáva, že aj keď táto strešná organizácia Národná rada občanov so zdravotným postihnutím dáva v rámci pripomienkového konania pripomienky zásadného charakteru, tak v poslednom období jednotlivé ministerstvá ich nevolajú ani na rozporové konania, lebo nie sú povinne pripomienkujúci subjekt. Tak aj toto odporúčanie vyplýva z Dohovoru OSN, aby sa pri uplatňovaní zákonodarstva komunikovalo s občianskou spoločnosťou.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- poďakoval za informáciu a uzatvoril tento bod rokovania.

8. Prehľad aktuálnych medzinárodných ľudsko-právnych záväzkov Slovenskej republiky v kontexte odporúčaní medzinárodných monitorovacích orgánov

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- členovia majú pred sebou zoznam implementačných povinností SR na najbližšie tri roky. Čiže vo vzťahu ku každému dohovoru OSN, alebo každému dohovoru v rámci Rady Európy sú to naše implementačné povinnosti, termíny predkladania ďalších periodických správ. To je prehľad, aby všetky rezorty, lebo v podstate všetky rezorty spolupracujú pri vypracovaní tých správ, ktorých predkladateľom alebo spravodajcom, je buď Ministerstvo zahraničných vecí SR alebo v prípade iných dohovorov Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, aby mali dopredu naplánované, ktoré úlohy nás čakajú. Samozrejme aj Ministerstvo zahraničných vecí SR aj sekcia členov včas oslovia, keď bude potrebné konkrétnu správu vypracovať. Tak ako povedala pani Homolová, najbližší záväzok vo vzťahu k dohovoru, ktorý SR ratifikovala vlani, je Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý treba predložiť na budúci rok. Predpokladá, že niekedy na jeseň by sa mala začať pripravovať správa,
- ďalšia časť toho materiálu je o tom, ktoré sú živé záväzky z existujúcich odporúčaní doterajších implementačných správ. A tam sú niektoré odporúčania stále živé. Napríklad čo sa týka inštitucionálnej právnej ochrany dieťaťa, alebo napríklad aj niektorých odporúčaní orgánov OSN, Rady Európy, predovšetkým vo vzťahu k právam príslušníkov rómskej menšiny. Ale k tomu sa dostaneme ešte neskôr.

Alexandra Malangone, Organizácia Človek v tísni – pobočka Slovensko

- v kontexte prehľadu medzinárodných ľudskoprávnych záväzkov informovala o Dohovore Rady Európy pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorý je záväzný v SR od 1.2.2008, momentálne prebieha prvý monitorovací cyklus a dnešným dňom bude prvý draft správy posunutý národnému koordinátorovi proti obchodovaniu s ľuďmi, pričom tento dokument bude prijatý Výborom ministrov Rady Európy v septembri 2011. V podstate ide o ďalší ľudskoprávny dokument, ktorý v preambule priamo hovorí, že

obchodovanie s ľuďmi porušuje základné ľudské práva a slobody. Čo je ďalej samozrejme potvrdené poslednou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, bude v podstate tiež živým dokumentom, ktorý bude musieť SR implementovať.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- poďakoval za podnety.

9. Návrh na zriadenie medzirezortnej pracovnej skupiny zaoberajúcej sa problematikou inkluzívneho vzdelávania rôznych cieľových skupín

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- predložil návrh na zriadenie pracovnej skupiny rady pre problematiku inkluzívneho vzdelávania. Tento návrh predkladá opierajúc sa o článok 7 štatútu rady, podľa ktorého rada môže podľa potreby zriaďovať dočasné odborné pracovné skupiny, ktoré nemajú vlastný štatút,
- SR je zo strany medzinárodných organizácií - Rady Európy, OSN, OBSE dlhodobo a opakovane upozorňovaná na možné porušovanie viacerých ľudskoprávných dohovorov v súvislosti so zaraďovaním rómskych detí do špeciálnych škôl či špeciálnych tried. Problematika špeciálnych škôl je zahrnutá aj v najnovších odporúčaniach Výboru OSN pre ľudské práva z apríla 2011 k implementácii Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach SR, kde sa okrem iného uvádza, že Slovensko by malo uskutočniť okamžité kroky na odstránenie segregácie rómskych detí vo vzdelávacom systéme. Podľa najnovšieho dokumentu EÚ - Rámca EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov do roku 2020, by členské štáty mali zabezpečiť, aby všetky rómske deti mali prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a neboli objektom diskriminácie a segregácie. Podľa štúdie Rómskeho vzdelávacieho fondu „Škola ako geto“ z roku 2009 z 23 krajín strednej a východnej Európy, malo Slovensko v roku 2001 najvyššiu mieru zaraďovania žiakov do špeciálneho vzdelávania na úrovni primárneho vzdelávania, pričom miera žiakov zaradených do špeciálneho vzdelávania sa v rozmedzí rokov 1989-2001 zvyšovala. Rómovia tvoria na Slovensku asi 60% detí v špeciálnom školstve, pričom prevažná časť týchto detí do špeciálnych škôl nepatrí. SR vlni pristúpila k Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Jedným z významných záväzkov vyplývajúcich z tohto dohovoru, je aj zabezpečiť čo najväčšiu inklúziu žiakov a študentov s postihnutím do všeobecného vzdelávacieho systému. Potreba širšej inklúzie do systému celoživotného vzdelávania sa však týka aj iných znevýhodnených či zraniteľných skupín, napríklad cudzincov, nových menšín a iných. Dôvodom tohto môjho návrhu na zriadenie uvedenej pracovnej skupiny je uvedenie si dôležitosti tejto prierezovej problematiky pre celý ďalší vývoj našej spoločnosti. Benefity inkluzívneho vzdelávania sú vedecky prakticky nespochybniteľne dokázané. Jedným z nezanedbateľných prínosov je ekonomická výhodnosť. Podľa publikácie „Straty z vylúčenia Rómov“ len rediagnostikou rómskych detí a ich následným preradením zo špeciálnych do bežných základných škôl, by sa v rozpočte školstva ročne ušetrilo približne 23 miliónov EUR v roku 2008 a až 51 miliónov EUR v roku 2030. Celková ekonomická výhodnosť inkluzívneho všeobecného školstva aj s jeho dopadmi na zamestnanosť, trh práce, tvorbu bohatstva i spotrebu je ešte omnoho vyššia. Už len z tohto dôvodu by bolo odôvodnené sa problematike desegregácie vo vzdelávaní prioritne venovať. Inkluzívnosť vzdelávacieho systému je však významný faktor aj v oblasti kultivácie demokracie, posilňovania kohézie spoločnosti a tvorby sociálneho

kapitálu. Integrované vzdelávanie posilňuje vzájomný rešpekt, úctu a poznanie jednak na strane žiaka, študenta, jednotlivca, ktorý patrí k väčšine, ale aj na strane žiaka, študenta, jednotlivca, ktorý je z akéhokoľvek aspektu iný, či už je to farbou pleti, telesnou dispozíciou, etnicitou alebo náboženstvom. Inkluzívne vzdelávanie sa takto stáva nástrojom na ochranu a podporu ľudských práv, pretože je nielen prostriedkom predchádzania diskriminácii a jej eliminácie, ale aj prostriedkom výchovy k ľudským právam. Zriadenie pracovnej skupiny v rámci Rady je preto plne opodstatnené. Úlohou konštituovanej pracovnej skupiny rady bude teda napomôcť k naplneniu medzinárodných ľudskoprávných záväzkov SR, prispieť k praktickej realizácii zavŕšenia ďalšej etapy reformy školstva, identifikovať a zmapovať hlavné problémy desegregácie v školstve a analyzovať podmienky, ľudské i materiálne predpoklady vybudovania plne inkluzívneho vzdelávania. Pracovná skupina by mala byť zložená zo zástupcov Ministerstva školstva SR a jeho priamo riadených organizácií, Úradu vlády SR - obe sekcie, Slovenského národného strediska pre ľudské práva, pedagogických fakúlt, prípadne Ministerstva financií SR, relevantných mimovládnych organizácií a zástupcov pedagogickej a akademickej obce. Pracovná skupina by mala pracovať pod radou,

- požiadal členov rady o vyslovenie súhlasu so zriadením navrhovanej pracovnej skupiny a zároveň ho poverili jej zvolaním, ku ktorému pristúpi na základe konzultácie s jednotlivými zainteresovanými subjektmi,
- pracovná skupina bude zvolaná do dvoch týždňov a na prvom stretnutí si zvolí svojho predsedu,
- otvoril rozpravu k tomuto bodu.

Jozef Turčány, Združenie miest a obcí Slovenska

- uvítal zriadenie tejto pracovnej skupiny a zároveň navrhol, aby jej členmi boli aj zástupcovia zriaďovateľov, nakoľko každá činnosť bez toho, kto je za činnosť či už v malom alebo prípadne strednom školstve zodpovedná, v tomto prípade mestá a obce, prípadne vyššie územné celky, je pravdepodobne vhodná.

Miroslav Pollák, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

- v rámci tvorby akčných plánov Dekády začleňovania rómskej populácie 2005-2015 na úrade prebieha tvorba akčného plánu vzdelávania a jeho súčasťou sú aj opatrenia a protisegregačné návrhy vo vzdelávaní,
- v rámci prešovského kraja sa prostredníctvom regionálnej kancelárie úradu pracuje na konkrétnych krokoch, ktoré sú protisegregačné v rámci prešovského kraja. Realizujú sa praktické kroky a v rámci dekády to je príprava akčného plánu.

Mária Homolová, riaditeľka Spoločného sekretariátu Rady vlády SR pre seniorov a Rady vlády SR pre osoby so zdravotným postihnutím Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

- požiadala, aby pri konštituovaní tejto pracovnej skupiny bol v nej aj zástupca zdravotne postihnutých osôb vzhľadom na to, že sa tam plánuje riešiť aj táto problematika.

František Hodonský, OZ Vidím a počujem

- položil otázku, ako sa budú vyberať relevantné občianske združenia. Či sa budú vyberať na základe odporúčania napríklad novovytvorenej funkcie pána Vagača.

Filip Vagač, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

- položil otázku, akým spôsobom bude realizovaný výber tých organizácií, ktoré sa dlhodobo venujú tejto téme, majú zmonitorovanú situáciu v jednotlivých či už osadách alebo mestách,
- akým spôsobom bude umožnené, že monitoring, ktorý je urobený, sa stane relevantnou súčasťou materiálov, pretože mnohé veci sú už pomenované, aj boli preukázané, len ďalšie kroky sa potom neudiali,
- čiže nejde len o to, že nakoľko zloženie skupiny bude dovoliť to, aby sa materiály dostali ďalej, ale hlavne, aby sa prijali ďalšie kroky, ktoré napomôžu k zmene, pretože stav je naozaj, tých 60% reálnych, čo boli spomenuté v správe.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- výbor bude naozaj konzultovať so všetkými relevantnými mimovládnyimi organizáciami, tak aby v pracovnej skupine boli zastúpení všetci, ktorí v otázke aj niečo doteraz preukázali. To sa dá nejako verifikovať. Skupina bude musieť naplno a rýchlo pracovať, aby sa výsledky skrátka dostali do rady a potom aj do vlády SR prirodzene,
- stanoviská členov rady možno považovať za súhlas s tým, že keď sa vytvorí pracovná skupina, tak samozrejme členovia rady dostanú k dispozícii správu, ktorá by mala byť dosť podstatným slovom do tejto tematiky, ktorá takisto ako mnohé iné sú v SR často viac tabuizované ako je zdravé.

10. Informácia o Rámci EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov do roku 2020

Miroslav Pollák, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

- dňa 5. apríla 2011 bolo v Bruseli prijaté oznámenie komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov pod názvom "Rámec EÚ pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov do roku 2020". Následným druhým krokom bolo stretnutie na Európskej rómskej platforme, na 5. zasadnutí Európska komisia predstavila svoj dokument a prvýkrát organizácie a zástupcovia viacerých európskych štátov vrátane cirkví a odborníkov sa mohli k tomuto dokumentu prvýkrát vyjadriť,
- hlavným cieľom tohto dokumentu je integrácia Rómov na prekonanie rozdielov voči väčšinovému obyvateľstvu vo všetkých krajinách. S tým, že boli vytypované štyri hlavné oblasti, v ktorých by sa táto integrácia mala predovšetkým uskutočňovať. Tými oblasťami je prístup ku vzdelávaniu, druhá dostupnosť zamestnania, tretia prístup k zdravotnej starostlivosti a štvrtá dostupnosť dôstojného bývania a základných služieb. Nie náhodou tieto štyri oblasti sú zároveň hlavnými štyrmi princípmi Dekády začleňovania rómskej populácie pre obdobie 2005-2015, keď ešte minulý rok Riadiaci výbor Dekády si sám dal za úlohu presadzovať svoje princípy aj v iných európskych organizáciách a inštitúciách. Toto je jeden konkrétny výsledok.
- aj úrad splnomocnenca, tak ako sa zaviazal voči dekáde, pripravuje akčné plány práve v týchto štyroch oblastiach a tieto akčné plány, ktoré by mali byť dokončené aj podľa plánu práce rady, ktorý bol v predchádzajúcich bodoch spomenutý, by mal byť ukončený do júna 2011. Úrad už koncom minulého roka navrhol v materiáli pre predsedníčku vlády SR prípravu, respektíve aktualizáciu a prípravu novej krátkodobej stratégie v tom čase na obdobie možno piatich - siedmich rokov. Teraz je príležitosť to rozšíriť do roku 2020 v rámci Stratégie integrácie rómskych komunit na Slovensku. Takže tieto kroky a tieto rozhodnutia EÚ idú v súlade s našimi pôvodnými ambíciami a plánmi. Preto ich v podstate vítame.

- v plánoch rámca EÚ pre vnútroštátne stratégie sa ponecháva autonómnosť na členské krajiny. Má to mať politický charakter, teda odporúčací s tým, že európska komisia bude každoročne monitorovať priebeh prípravy a realizácie týchto dokumentov. A na jar v rámci Európskej rómskej platformy vždy bude prezentovať pokrok a vyjadrovať sa k postupu prác. Samozrejme, že s tým súvisí aj to, že musia sa identifikovať znevýhodnené mikroregióny alebo segregované štvrte v jednotlivých krajinách. Musia sa prideliť dostatočné prostriedky zo štátnych rozpočtov, ktoré budú doplnené, pokiaľ je to vhodné, prostriedkami z medzinárodných organizácií a rozpočtu EÚ. Musia sa zahrnúť účinné monitorovacie metódy na hodnotenie vplyvu týchto opatrení a takisto musia byť do tohto procesu zainteresované a v spolupráci s nimi realizované všetky opatrenia s rómskymi organizáciami a lídrami miestnych štátov. Posledné dva body, pred ktorými stojíme je, že v každom tom štáte musí byť vytvorené kontaktné miesto pre vnútroštátne stratégie integrácie Rómov s právomocou koordinovať tejto rozvoj a implementáciu. A odporúčanie je, aby všetky členské štáty pripravili alebo revidovali vnútroštátne stratégie integrácie Rómov a predložili ich Európskej komisii do konca decembra 2011. Komisia na jar 2012 pred plánovaným každoročným rokovaním rómskej platformy tieto vnútroštátne stratégie zhodnotí a predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o dosiahnutom pokroku. Samozrejme, že úrad z titulu svojej funkcie a štatútu má prirodzenú ambíciu byť tým kontaktným miestom a vlastne využitím už rozpracovaných akčných plánov pre Dekádu začleňovania rómskej populácie 2005-2015 a následne spracovanej stratégie naplní tieto odporúčania,
- je k dispozícii pripravená krátka prezentáciu súčasného stavu tvorby akčných plánov pre všetky štyri základné oblasti, ktorú je možné poskytnúť aj písomne.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- pokračoval a otvoril rozpravu k tomuto bodu.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- požiadal pána splnomocnenca, prípadne zástupcu ministerstva práce, prípadne aj pána ministra, aby nejako preklenul problematiku národnej rómskej stratégie, respektíve európskeho rámca pre rómske stratégie, s pripravovaným zákonom o sociálne vylúčených spoločnostiach, ako to vzájomne bude súvisieť, respektíve, aký je postup práce, pokiaľ sú kompetentní k tomu niečo povedať.

Miroslav Pollák, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

- od začiatku tohto vládneho obdobia úrad spolupracuje s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na príprave viacerých právnych noriem, a teda aj spomínaného zákona o sociálne vylúčených spoločnostiach s tým, že tento zákon ešte nemá navrhnuté paragrafové znenie. Stále sa diskutuje o základných definíciách a princípoch. Je to stále otvorený dokument, do ktorého ešte stále pristupujú aj noví aktéri s novými nápadmi a odporúčaniami. Teraz o nejakej definitívnej verzii by som tu asi ťažko mohol niečo hovoriť. Cieľom tohto zákona je koncentrovaná chudoba ako taká na Slovensku, takže nie je vyslovene špecificky zameraná iba na rómsku komunitu a rieši sa hlavne tento aspekt, ktorý do budúcnosti môže zasiahnuť nielen rómske komunity. V súčasnosti samozrejme je to veľmi dôležité a zaujímavé, lebo koncentrovanú chudobu poznáme prakticky teraz iba v rómskych osadách na Slovensku. Takže tam je spoločný záujem,
- to, že momentálne máme dlžobu voči Dekáde začleňovania rómskej populácie ešte z minulého obdobia, tak je potrebné dopracovať akčné plány. Ak sa pripravujú akčné

plány a práve v týchto štyroch oblastiach vzdelávanie, zamestnanosť, zdravie a bývanie, tak to všetko chcú využiť na to, aby sa pripravovaná stratégia, ktorú dokonca z úrovne EÚ máme ako odporúčanie a úlohu, využila a zapracovala, aby to nebolo v rozpore, aby sa nepripravovali nejaké nezávislé, nesúvisiace dokumenty, ktorých počet sa bude hromadiť, pretože v súčasnosti ešte stále existuje strategický dokument integrácie Rómov z roku 2008, ktorý ale nebol prísne vzato dokončený a v reálnom živote je jeho uplatnenie otázne. Takže toto je jeden dokument, ktorý vieme využiť ako polotovar. Ale to hlavné to sú tie akčné plány. A teraz odporúčania Európskej komisie. Tu sa teraz musíme snažiť nejakú spolu zohľadniť. A reálne je, že ten nový strategický dokument samozrejme bude do konca roka, lebo to sme už avizovali minulý rok.

Barbora Burajová, Nadácia otvorenej spoločnosti

- uviedla dve poznámky,
- jedna sa týka zákona o sociálne vylúčených spoločnostiach, ako doplnil pán splnomocnenec, je to nástroj na riešenie generáčnej koncentrovanej chudoby. To znamená, že aj pri úspešnej implementácii nástrojov a opatrení podľa tohto zákona vyriešime možno jednu prekážku, s ktorou sa stretávajú Rómovia pri ich inklúzii a začleňovaní sa do spoločnosti a to je chudoba. Takže veľmi vítajú z občianskej spoločnosti akékoľvek ďalšie nástroje a možno takáto stratégia môže byť práve tým nástrojom, ktorý v nejakom dlhodobom výhľade stanoví zámery a ciele, ktoré chceme dosiahnuť pri inklúzii Rómov,
- toho sa týka aj druhá pripomienka, akčné plány k Dekáde sa rodia pomerne ťažko, sama sedí v jednej komisii pre oblasť zdravia a akčný plán je nejaká stratégia možného. Prihovárala sa, aby ďalšia nadstavbová stratégia bola aj vo výhľade želaného. Aby išla nad možnosti akčných plánov a formovala zámery a ciele v dlhodobom výhľadovom hľadisku a možno tie konkrétne opatrenia už v tom krátkodobom.

Miroslav Pollák, splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity

- na doplnenie, samozrejme, že citované štyri oblasti, to je iba minimum odporúčania,
- tých oblastí môže byť viac a predpokladá, že aj bude. V strategickom materiáli, ktorý plánujú pripraviť bude jedna veľká kapitola, ktorá bude venovaná majoritnej spoločnosti, pretože to je to s čím je problém, a kde máme veľké rezervy pri odstraňovaní problémov integrácie rómskych komunít,
- v dňoch 7.-8. apríla 2011 v Budapešti, kde bol prezentovaný tento rámec, tak samotný premiér Viktor Orbán povedal, že najväčším problémom Rómov v strednej a východnej Európe je vážna chudoba prechádzajúca z generácie na generáciu. Rómovia žijúci v chudobe, nezamestnaní Rómovia a ich deti chýbajú európskemu hospodárstvu. Znamenajú totiž obrovskú pracovnú silu. Chudoba je spomenutá ako jeden z najsilnejších argumentov pri riešení problémov Rómov. Takže preto aj úzka spolupráca s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, aj preto spolupráca na príprave spomínaného zákona o sociálne vylúčených spoločnostiach.

Jozef Mihál, podpredseda vlády SR a minister práce, sociálnych vecí a rodiny

- najväčší problém je problém chudoby a chudoba súvisí s tým, že Rómovia nepracujú, žijú zo sociálnych dávok a zdá sa, akoby to každému vyhovovalo,
- na ministerstve práce sa - okrem iného - zameriavajú na to, aby sa zmenila legislatíva nielen pokiaľ ide o zákon o sociálne vylúčených spoločnostiach, ale pokiaľ ide o zákon o pomoci v hmotnej núdzi, o zákonník práce, o rôzne pilotné projekty,

respektíve pokračovanie v projektoch, ktoré sú naštartované, sú financované zväčša zo štrukturálnych fondov, atď. Čiže napríklad v zákone o pomoci v hmotnej núdzi chcú prejsť zo súčasnej definície pomerne benevolentnej, kde si občan, ktorý netuží príliš po práci, vie veľmi ľahkým spôsobom získať príslušné dávky, prejsť na spôsoby, ktoré budú viac motivujúce, ktoré budú viac vťahovať ľudí do pracovnej aktivity, či už to bude na báze komunitných centier, respektíve určitej výpomoci komunite, alebo na platforme súčasných aktivačných prác, ale serióznych aktivačných prác. Chcú ďalej zaviesť kategóriu istých verejno-prospešných prác. To znamená, aby nielen obce ponúkli takúto aktivitu, ale aj iné subjekty. To sa už vlastne postupne aj deje,

- snažia sa zatiahnuť Rómov do aktivít, pokiaľ ide o riešenie protipovodňových opatrení a podobne, pri obnove kultúrneho dedičstva, rekonštrukcii hradov, zámkov a podobne. Sú to nenáročné práce, ktoré sú títo ľudia schopní vykonávať a možno ich takto zaktivizujeme na to, aby sme v nich povzbudili určité zručnosti, na ktoré jednoducho majú predpoklady aj pri nízkom vzdelaní, a aby si našli seriózne zamestnania mimo týchto aparátov,
- pripravujú takzvaný medzitrh práce, čo vlastne bude znamenať umožnenie súbehu pracovnej aktivity v zamestnaní, v riadnom zamestnaní, ale za nižšiu ako minimálnu mzdu. Čiže pôjdu pod hranicu minimálnej mzdy v tomto riešení s tým, že adekvátny čistý príjem takýto pracovník dosiahne tým, že zostane mu sčasti nárok na štátnu sociálnu dávku, čiže jeho čistý príjem bude relatívne atraktívny v porovnaní s poberaním klasickej dávky alebo aktivačnej dávky. Zároveň ale nebude taký vysoký ako riadny príjem z riadneho zamestnania. A tu bude taký istý ďalší stupeň k tomu, aby sa ponúkli pracovné miesta, alebo podporili tvorbu takýchto nenáročných pracovných miest, kde si myslia, že pri vhodnom nastavení aj podnikateľská sféra sa bude môcť zapojiť a týmto pomôcť riešiť problematiku alebo problém ťažkej zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných, atď.
- samozrejme na to potom nadväzujú zmeny v zákonníku práce, kde treba spružniť jednotlivé inštitúty tak, aby proces prijatia, ale aj prepustenia zamestnanca bol jednoducho dynamickejší, pružnejší, aby nebol taký problém s tvorbou nových pracovných miest. Pretože dnes podnikatelia sa aj do slova a do písma boja vytvoriť nové pracovné miesto, či už je to za vysokú mzdu, pre vysoko kvalifikovaných ľudí, alebo aj pre ľudí, ktorí nemajú tie pracovné návyky a majú relatívne veľmi nízku kvalifikáciu,
- rezort sa teda zameriava hlavne na to, aby ponúkol aj Rómom, sociálne vylúčeným ľuďom, možnosti ako si zlepšiť svoju zložitú situáciu aktivitou ponukou práce.

Silvia Miháliková, dekanka Fakulty sociálnych a ekonomických vied, Univerzita Komenského v Bratislave

- v rámci integrácie v oblasti vzdelávania plánujú pripraviť už na budúci akademický rok prípravné kurzy pre skupinu Rómov, absolventov stredných škôl, ktorí by sa mohli zaradiť do jednej skupiny spolu s utečencami v rámci štúdia. Sú to európske štúdie, väčšinou sa vyučujú v anglickom jazyku a v prvom ročníku ich pripraviť, ak získajú dostatočné štipendiá pre nich, aby sa mohli zaradiť riadne do bakalárskeho stupňa štúdia. Uvidí sa, do akej miery sa to podarí, ale sú pozitívne prisľuby, že by to mohlo vyjsť.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- pokračoval za príspevky a uzatvoril tento bod.

11. Informácia o Európskom roku aktívneho starnutia a medzigeneračnej solidarity 2012

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- Európsky rok aktívneho starnutia medzigeneračnej solidarity je určený inštitúciami EÚ ako takzvaný Európsky rok 2012 v rade tých, ako je napríklad Európsky rok dobrovoľníctva (za národný kontaktný bod je určené ministerstvo školstva, respektíve Iuventa). Po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR bolo dohodnuté alebo určené, že národný kontaktný bod pre implementáciu tohto roka na Slovensku bude Úrad vlády SR, konkrétne Sekcia ľudských práv a rovnakého zaobchádzania. Bude vypracovaný národný plán implementácie tohto roka. Aj Európska komisia aj my ako národný koordinátor sa budeme snažiť vyvarovať kampaňovitosti, ktorú niekedy európske roky majú,
- EÚ má na to vyčlenené nejaké prostriedky, ale tie sú určené na podporu programu na komunitárnej úrovni. Čiže realizácia toho roka je plne v kompetencii vlád, respektíve štátov a jednotlivé rezorty by si mali na to vyčleniť svoje vlastné prostriedky, respektíve existujúce programy nejakým spôsobom zosúladiť so zámermi európskeho roka. Následne budú oslovené tie kľúčové rezorty, ktoré v tom budú hlavne zainteresované, samozrejme spolupráca s ministerstvom práce bude v tejto oblasti najužšia. Ale aj s ministerstvom zdravotníctva, prípadne dopravy, výstavby a telekomunikácií, školstva atď. Ale určený národný koordinátor sa obráti na tieto rezorty a bude žiadať od nich súčinnosť.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- poďakoval za príspevok a uzatvoril tento bod.

12. Rôzne

Daniela Gemerská, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

- keďže bod 6. bol jediný, ku ktorému nebola otvorená rozprava, uviedla niekoľko poznámok k informácii o pripravovanej analytickej správe o činnosti a postavení Slovenského národného strediska pre ľudské práva,
- zúčastňuje sa na ustanovujúcom zasadnutí rady na základe poverenia výkonného riaditeľa, ale zároveň zastupuje aj zamestnancov a zamestnankyne strediska,
- stredisko víta pripravované zmeny inštitucionálneho zakotvenia strediska, keďže stredisko funguje od roku 1994 a teda je čas na určité zmeny, víta najmä zmenu princípov kreovania správnej rady ako aj transparentnej voľby riaditeľa,
- to, že stredisko denne navštevujú obeť diskriminácie, alebo tie osoby, ktoré si myslia, že sú diskriminované, stredisko splnomocňuje konštatovať, že Slovenské národné stredisko pre ľudské práva je dôležitou a vyhľadávanou inštitúciou v SR. A je potrebné ho samostatne zachovať a podporiť. A k tomu vlastne smerujú aj odporúčania medzinárodných inštitúcií, či sú to inštitúcie na ochranu ľudských práv, alebo na podporu rovnosti príležitosti, ktoré aj v materiáloch hovoria, že je potrebné zabezpečiť nezávislosť strediska. A hlavne zabezpečiť ho zdrojmi ľudskými a finančnými,
- keďže už údajne pracuje pracovná skupina na určité zmeny, žiaľ zo Slovenského národného strediska pre ľudské práva nikto nebol prizvaný, bola realizovaná komunikácia len cez anonymné dotazníky. Takže pri tejto príležitosti ponúkla odborné kapacity strediska do tejto skupiny.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- poďakoval za pripomienku.

Drahošlav Štefánek, generálny riaditeľ Sekcie globálnych výziev, ľudských práv, OSN, MO a kultúry, Ministerstvo zahraničných vecí SR

- poďakoval za výbornú organizáciu a výbornú účasť členov na prvom zasadnutí rady,
- uviedol procesnú poznámku v súvislosti s hlasovaním o dôležitých materiáloch v rade,
- po odsúhlasení rokovacieho poriadku sa v podstate ihneď išlo do dôležitých hlasovaní, respektíve dôležitých materiálov, konkrétne k návrhu na zmenu štatútu rady týkajúceho sa vytvorenia nového výboru,
- predložil návrh do budúcnosti, pretože hlasovanie ukázalo, že nie je konsenzus k tejto téme a niektorí zástupcovia rezortov hlasovali buď proti alebo sa zdržali hlasovania, čo zástupcu rezortu stavia do pozície, keď táto novelizácia štatútu bude schvaľovaná vo vláde, zrejme tie rezorty znova zopakujú svoje pozície, odporúchal ešte konzultácie k tejto téme, aby znova na vláde ako sa to stalo pred tým, sa nedostali členovia vlády do situácie, keď budú mať rozporné názory a aby v tejto otázke zavládol konsenzus.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- položila otázku, akým spôsobom bude prebiehať proces tvorby výborov a štatútov.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- základný rámec je zadaný v štatúte rady, ale to asi nestačí,
- sú dve cesty konštituovania výborov, respektíve vypracovania štatútu. V jednom prípade sú to orgány, ktoré vznikli transformáciou doterajších poradných orgánov. To znamená, že sekretariát rady s doterajšími sekretariátmi doterajších poradných orgánov, ktoré sú transformované, a so zástupcami iných zainteresovaných subjektov, ktoré boli aj doteraz angažované, zo štátnej správy alebo vlády SR, budú oslovené a účasť občianskej spoločnosti a konštituovanie výborov je nasledovná. Bude vyhlásené konštitutívne zhromaždenie, kde bude registrácia tých občianskych organizácií, ktoré majú záujem pracovať vo výbore, alebo ktoré majú záujem niečo povedať ku konštituovaniu výboru na základe určitých kritérií, ktoré budú stanovené. Napríklad dvojročná práca dokázateľná v danej oblasti a títo sa zídu na základe pozvania podpredsedu vlády SR a budú pripomienkovať návrh štatútu, ktorý pripraví sekretariát rady a sekretariát doterajších poradných orgánov. A tieto organizácie potom budú mať právo aj nominovať konkrétnych členov alebo zástupcov občianskej spoločnosti do výboru,
- čo sa týka novokonštituovaných výborov, čo sú teda vlastne dva alebo tri, ak bude schválený ďalší výbor vo vláde SR, tam je proces obdobný v tom zmysle, že keďže doteraz neexistovali také výbory, tak vlastne celé to vznikne na základe konštitučného zhromaždenia. Organizácie, ktoré majú záujem pracovať v tej oblasti, tak sa zaregistrujú na pracovné stretnutie, ktoré zvolá podpredseda vlády SR a budú spoločne pracovať na štatúte. Čo sa týka pozvania jednotlivých rezortov, tak to je na základe zváženia nás po konzultácii s jednotlivými rezortmi, že ktoré rezorty tam budú tiež zúčastnené. Snažíme sa ten proces vypracovania štatútov robiť čo najdemokratickejšie a najreprezentatívnejšie a zároveň najodbornejšie.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- doplňujúca otázka týkajúca sa časového horizontu, pretože to bude dlhodobější proces a budú musieť byť asi zasadnutia naplánované tak, že budú nasledovať po sebe. A pre ľudí v mimovládnych organizáciách je niekedy naozaj dosť ťažké, keď sa dozvedia dva dni pred tým, že sa niečo deje. Takže z dôvodu potreby naplánovania, tak by bolo dobré vedieť nejaký plán, aspoň rámcovo, následne celkom presne termíny v dostatočnom predstihu.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- je viazanosť štatútom rady, ktorý je schválený vládou SR. Čiže v zmysle štatútu do 60 dní od prvého zasadnutia rady by mali byť konštituované výbory. To znamená, že časový rozsah je 60 dní. Čiže v polovici júna by malo byť druhé zasadnutie rady a na druhé zasadnutie rady by mali byť predložené už návrhy štatútu všetkých výborov. Čiže časový rozsah je dva mesiace od dnešného dátumu.

František Hodonský, OZ Vidím a počujem

- rada má za ambíciu prehĺbiť občiansku spoločnosť,
- na toto zasadnutie prišiel z vlastnej aktivity, lebo sa o tom dozvedel z internetu,
- položil otázku, či by bolo možné zasielané materiály zverejniť na internete, aby sa k tomu dostali aj občania, ktorí nie sú členmi rady a majú záujem ako verejnosť.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- pokiaľ ide o zverejňovanie, nebudú sa klásť prekážky,
- činnosť rady je čo najtransparentnejšia, najotvorenejšia.

Filip Vagač, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

- položil otázku späť k Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva, či v rámci spomínanej medzirezortnej komisie sú zastúpení aj zástupcovia mimovládnych organizácií.

Daniel Milo, riaditeľ odboru rovnakého zaobchádzania a rodovej rovnosti, Úrad vlády SR

- zatiaľ je pripravený návrh správy, spracovaný na sekcii,
- budúci týždeň sa stretne po prvýkrát medzirezortná pracovná skupina k správe, aby tak mohli byť zohľadnené názory aj iných rezortov a subjektov,
- boli oslovené všetky relevantné mimovládne organizácie, ktoré sa tejto oblasti venujú s pomerne podrobným dotazníkom. A ich názory sú reflektované aj v súčasnej verzii správy. Čiže boli oslovené a ich názory sú už zakomponované do súčasnej štruktúry.

Filip Vagač, splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti

- je možnosť, aby sa pracovná skupina ešte rozšírila?

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- nie je s tým problém, pán riaditeľ Milo osloví relevantné osoby od pána splnomocnenca.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- podporila návrh pána Hodonského v kontexte aktívneho zverejňovania informácií, aj webovej stránky, kde bude možnosť sa k všetkým pripravovaným dokumentom dostať.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- keďže rada ešte nie je naplno konštituovaná, keďže výbory nie sú, nemôžu tu byť zástupcovia výborov, sekretariát oslovil cielene zástupcov tých OZ alebo mimovládnych organizácií, ktoré sa venujú tým problematikám, ktoré nemajú zastúpenie ako v existujúcich doterajších sekretariátoch rady. Napríklad pre oblasť výchovy a vzdelávania k ľudským právam, extrémizmu a problematike LGBT.

Šarlota Pufflerová, Občan, demokracia a zodpovednosť

- opätovne zdôraznila potrebu aktívneho zverejňovania informácií pre širšiu verejnosť, za účelom umožnenia verejnej diskusie a oboznámenia sa s problematikou aj zo strany širšej verejnosti,
- aktívne zverejňovanie je to, že ľudia sú informovaní, vedia čo sa deje a rozumejú tomu.

Kálmán Petőcz, generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania, Úrad vlády SR

- na stránke vicepremier.sk, čiže na stránke pána podpredsedu vlády SR je link na radu, kde sú všetky informácie priebežne zverejňované,
- všetky materiály z tohto zasadnutia tam budú.

Rudolf Chmel, podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny

- je to absolútne legitímne, konštruktívne, takže s tým žiadne problémy nebudú,
- boli oslovené aj médiá ohľadom účasti na dnešnom zasadnutí.

František Hodonský, OZ Vidím a počujem

- cieľom je skvalitniť prácu informovanosťou.

Podpredseda vlády SR Rudolf Chmel sa na záver rokovania poďakoval všetkým členom rady a prizvaným zástupcom za účasť a ukončil zasadnutie.

13. Závery rokovania:

1. Rada schválila Rokovací poriadok Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (Uznesenie č. 1).
2. Rada schválila návrh na zmenu Štatútu Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť týkajúcu sa zvýšenia počtu významných odborníkov z teórie a praxe z oblasti ľudských práv zo šiestich na osem odborníkov a zriadenia Výboru pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou (Uznesenie č. 2), pričom:
 - odporučila pri zvýšení počtu významných odborníkov zohľadniť oblasť rodovej rovnosti a oblasť národnostných menšín,
 - odporučila predsedovi rady uskutočniť konzultácie o zriadení Výboru pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou s členmi vlády SR pred predložením materiálu na rokovanie vlády SR,
 - odporučila vláde SR zriadiť Výbor pre práva osôb s neheterosexuálnou orientáciou, ako stáleho odborného orgánu Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, ktorého úlohy bude zabezpečovať Úrad vlády SR,
 - uložila predsedovi rady predložiť vláde SR návrh na zmenu Štatútu Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.
3. Rada navrhla prepracovať návrh plánu činnosti rady. Návrh plánu činnosti bude v spolupráci s výbormi rady a všetkými zainteresovanými rezortmi kategorizovaný z hľadiska dôležitosti a následne predložený rade na schválenie.
4. Rada schválila Štatút Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny so vznesenými pripomienkami k čl. 4 ods. 9 štatútu výboru (pojem „obyvateľ“ bol nahradený pojmom „občan“) a k čl. 4 ods. 5b štatútu výboru (zvýšenie počtu zástupcov rómskej národnostnej menšiny z troch na štyroch) (Uznesenie č. 3).
5. Rada vyjadrila súhlas so zriadením pracovnej skupiny rady pre problematiku inkluzívneho vzdelávania (Uznesenie č. 4).
6. Rada vzala na vedomie:
 - Informáciu o pripravovanej Analytickej správe o činnosti a postavení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v kontexte inštitucionálnej ochrany ľudských práv v SR;
 - Informáciu o záveroch okrúhleho stola organizovaného Národnou radou občanov so zdravotným postihnutím v SR o implementácii a monitoringu Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím;
 - Prehľad aktuálnych medzinárodných ľudsko-právnych záväzkov Slovenskej republiky v kontexte odporúčaní medzinárodných monitorovacích orgánov;
 - Informáciu o Rámci EÚ pre národné stratégie integrácie Rómov;
 - Informáciu o vyhlásení roka 2012 za Európsky rok aktívneho starnutia a medzigeneračnej solidarity.

V Bratislave, dňa 26. apríla 2011

Zapísali:

Milica Jančulová

Sofia Daskalová

Sekcia ľudských práv a rovnakého zaobchádzania

Za správnosť:

Kálmán Petőcz

generálny riaditeľ Sekcie ľudských práv a rovnakého zaobchádzania a tajomník rady

Schválil:

Rudolf Chmel

podpredseda vlády SR pre ľudské práva a národnostné menšiny a predseda rady

Prílohy: Prezenčná listina.

Uznesenia rady (1-4).